

PŘÍBĚH SEBEOBNOVY: REVITALIZACE BROWNFIELDŮ V TŘANOVICÍCH

David W. Novák

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTY OBCE.....	4
POLE HNĚDÁ A ZELENÁ.....	6
MÍSTO ČINU.....	9
VÝLET DO HISTORIE.....	12
OTEVŘENÝ KONEC.....	24
PROTI VĚTRU.....	27
ÚKROKY STRANOU.....	36
STÁLO TO ZA TO?.....	45
ZÁVĚREČNÉ ZAMYŠLENÍ.....	58
PREZENTACE FIREM.....	60
POUŽITÉ ZDROJE.....	70
SUMMARY.....	71

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTY OBCE

Osamostatněním obce v roce 1990 a vytvořením samosprávy byla otevřena nová etapa poskytující novou šanci pro rozvoj a směřování obce, která byla minulým režimem předurčena ke konzervaci. Do hry o budoucnost obce vstupovaly nové faktory: narovnání vlastnických vztahů, privatizace, zánik státního statku, rychlý růst nezaměstnanosti, chátrající objekty apod. Největší zaměstnavatel v obci, společnost TRANAGRO, a.s. Třanovice, však začal své podnikatelské aktivity postupně redukovat. Náhle se objevilo reálné nebezpečí devastace budov a majetku, který významně ovlivňuje život obce. Vedení obce si bylo vědomo tohoto nebezpečí, a proto se rozhodlo vstoupit do procesu a pokusit se nepříznivý vývoj zastavit a změnit. Za finanční podpory Ministerstva pro místní rozvoj byla zahájena intenzivní příprava koncepčních materiálů, studií a následně konkrétních

prováděcích projektů. Jedním ze zásadních byl projekt „Revitalizace zemědělských objektů...“ Vedení obce si vzalo na sebe nesmírně složitý a těžký úkol. Jeho výsledek byl závislý na několika faktorech, zejména na přístupu a akceptaci řešení státem řízenými institucemi – pozemkovým fondem, finančními úřady, správou sociálního zabezpečení a dalšími věřiteli. Úspěch realizace projektu byl závislý především na schopnosti a odvaze osob přímo zúčastněných na celém procesu.

Po patnácti letech můžeme konstatovat, že projekt byl úspěšný. V období 2000–2006 byly vybudováním základní infrastruktury vytvořeny podmínky pro vstup podnikatelských subjektů, které do dnešní doby v obci vytvořily na 430 nových pracovních míst. Byly rekonstruovány chátrající budovy a postaveny nové. Obec investovala 140 mil. Kč, z toho dotace ze státních fondů a předstupních fondů Evropské unie činila 102 mil. Kč. Realizace takto náročného projektu byla možná za předpokladu dobré spolupráce mezi zástupci státní správy, samosprávy, jednotlivých osob a podnikatelských subjektů. Tato publikace má za cíl připomenout si onu dobu a vyzdvihnout prvky podstatné pro posouzení smysluplnosti podobných aktivit a sdílení dobré praxe. Zároveň chceme jejím prostřednictvím vyjádřit uznání všem, kteří k úspěchu díla přispěli.

Jan Tomiczek, starosta obce Třanovice

POLE HNĚDÁ A ZELENÁ

■ V krajině, v níž žijeme, pracujeme nebo trávíme volný čas, se nachází místa, která byla kdysi využívána, postupem času však z různých důvodů ztratila svůj původní účel a v důsledku toho o ně stávající nebo noví vlastníci ztratili zájem, přestali o ně pečovat a ponechali je jejich vlastnímu osudu. Jsou smutnou připomínkou čehosi, co tu kdysi bylo a už není. Tyto objekty a plochy bývají odborně označovány za brownfieldy, bývají různého původu a samy o sobě jsou součástí a nositeli historie i současnosti daného místa a jeho obyvatel. Jejich stav narušuje estetický ráz krajiny a zpravidla působí řadu ekonomických, sociálních a environmentálních problémů. Kromě toho však brownfieldy vyvolávají hlubší otázky o nás samotných, o našem vztahu k hodnotám (nikoli pouze materiálním) a o lehkosti, s jakou se zbavujeme starého a nepoužitelného (obojího často pouze zdánlivě) a vyměňujeme je za nové a snadno dostupné.

Brownfield je problém. Nikdo přesně neví, kolik jich je, ale každopádně je jich více, než si může dovolit společnost, která sebe samu považuje za civilizovanou. Neumíme je přesně sečíst, protože označit „něco“ za brownfield je otázka čistě arbitrární. Je to či ono dostatečně velké, nevyužitá a zdevastovaná, aby to

někomu stálo za povšimnutí? To, že je objektivně vzato nelze spočítat, neznamená, že se o to nikdo nepokusil. Snad právě proto, že je to neřešitelná úloha, se o to pokusili mnozí (pro výzkum a plánování je toto téma věčné a tudíž vděčné). Podle vyhledávací studie CzechInvestu a navazující Národní strategie regenerace brownfieldů je jich na chlup přesně 2 355 a jejich celková rozloha je rovných 10 326 ha (103,26 km²). Mezi nimi jsou nejčetněji zastoupeny brownfieldy, které za svého produktivního života sloužily zemědělství a průmyslu. Jen v okrese Frýdek-Místek se v roce 2009 nacházely zemědělské brownfieldy v téměř polovině obcí. Jsou všude a nelze je přehlédnout.

Vznik a existence brownfieldů je přirozenou součástí vývoje. Potřeby společnosti, organizací i jednotlivců se mění prakticky nepřetržitě a často velmi náhle a přizpůsobování fyzické infrastruktury těmto změnám je pracné a nákladné, pokud vůbec existuje vůle vlastníků o konkrétní objekty a plochy pečovat. Přirozené tempo a rozsah vzniku brownfieldů byly na českém venkově v průběhu dvacátého století navíc znásobeny závažnými sociálními, ekonomickými a politickými změnami, které převrátily vlastnickou strukturu vzhůru nohama a v mnoha případech rozmělnily odpovědnost za stav konkrétních objektů a ploch na všechny a zároveň na nikoho. Paradoxem současnosti je přítomný kontrast značného počtu brownfieldů a vysokého tempa výstavby obytných i komerčních objektů na dosud nezastavěných plochách, způsobujícího těžko nahraditelné ztráty volné krajiny. Potřeba hledání nového smyslu existence a revitalizace (oživení) brownfieldů je proto v současnosti stále naléhavější, i když se jedná o značně komplikované, nákladné a často nenávratné investice.

Brownfieldy jsou v Česku relativně nové téma. Dokonce tak nové, že samotný termín „brownfield“ (z angl. doslova „hnědé pole“) nemá plnohodnotný ekvivalent v češtině. Čistě teoreticky bychom mohli využít svých výhod z opožděnosti a čerpat z bohatých zahraničních zkušeností, ale to bychom nesměli být v Česku. Místo toho můžeme být svědky schizofrenní strategie aktérů na všech hierarchických

úrovních, kteří na jedné straně tvrdí, že brownfieldy jsou problém, na druhé straně velkoryse podporují stavby na zelené louce (v angl. doslova „green-field“, tj. „zelené pole“) v měřítku, které nemá v historii této země obdoby; s obligátním dovětkem, že tentokrát to bylo (už doopravdy) naposledy.

Ačkoli je revitalizace brownfieldů náročná, není neřešitelná, čehož dokladem jsou vzácné, o to však cennější příklady úspěšných projektů. Přestože jejich výchozí situace a s nimi související problémy mohou být diametrálně odlišné, společným znakem každého z nich je pozitivní posedlost jejich iniciátorů, motivovaná vědomím vlastní odpovědnosti za místo, ve kterém působí, byť s podstatou vzniku toho či onoho brownfieldu mají zřídka kdy něco společného. Tato obtížně pochopitelná, leč inspirativní posedlost těmito lidem umožňuje překonávat zdánlivě nepřekonatelné potíže, investovat svůj soukromý čas, úsilí a nezřídka i značné prostředky, aby realizovali to, o čem se ostatní neodvážili ani přemýšlet.

Jako součást krajiny s sebou brownfieldy nesou poselství předchozích generací, jsou svým způsobem součástí nás samotných a záleží především na nás, v jaké podobě je odkážeme našim potomkům. Nejde přitom pouze o materiální podstatu tohoto dědictví. Snad mnohem důležitější je blízký vztah ke krajině, kterou považujeme za domov, vědomí odpovědnosti za její budoucnost a pocit hrdosti, že i díky nám zůstane místem, ve kterém stojí za to žít. ■

MÍSTO ČINU

■ Třanovice se nachází ve východním cípu Česka, v Moravskoslezském kraji, v okrese Frýdek-Místek. Vývoj obce byl odjakživa ovlivněn její polohou. Třanovice leží na hlavních komunikačních tazích spojujících východ se západem a sever s jihem, na rozhraní mezi silně urbanizovanou a industrializovanou ostravskokarvinskou aglomerací a venkovskou krajinou Pobeskydí. Do Ostravy je to z Třanovic vzdušnou čarou jen o málo více než dvacet kilometrů, do Prahy však téměř tři sta (od třanovického kruhového objezdu pod pupek Václavova koně). Nejde jen o geometrii a kilometry, ale ... nezabíhejme do detailů.

V průběhu devatenáctého a dvacátého století se v okolních městech usilovně budovalo. Jednou kapitalismus, jindy socialismus, ve výsledku šlo však stále o totéž. Posiloval se průmyslový charakter regionu, zprůmyslnilo se zemědělství, krajina, sídla a nakonec i lidé. Po téměř dvou staletích budování nezůstal v regionu kámen na kameni. Třanovice tohoto pokroku nezůstaly ušetřeny. V roce 1989 se sesypala vláda jedné strany a s ní i společenský a hospodářský řád stojící na jediných vědecky správných, byť chatrných základech. Během následujících let prošlo někdejší ocelové srdce republiky příslivečným infarktem, ze kterého se plně nevzpamatovalo dodnes. V průběhu transformace se zčásti podařilo zachránit zdravé jádro zdejšího hospodářství a podnitit jeho rozvoj i v dalších odvětvích. Mnohem hůře se však napravují škody na krajině a mentalitě obyvatel.

Krajina Třanovic a okolí je pahorkatinná a nezapře svou zemědělskou minulost. Dominují v ní plochy orné půdy a trvalých travních porostů. K 1. lednu 2015 v Třanovicích žilo 1 041 obyvatel. Současné „centrum“ obce se nachází na průsečíku silnic č. II/648 (Frýdek-Místek – Český Těšín) a II/474 (Těrlicko – Hnojník). Ještě před sto lety bychom však v Třanovicích centrum hledali marně. Pro tuto část Slezska je charakteristická rozptýlená zástavba, která na jedné straně lahodí oku, na druhé straně působí vrásky a nespavost každému, kdo se zabývá územním rozvojem. V obci se nachází prvostupňová základní škola, dva kostely, dva hřbitovy, dvě hospody, obnovené rybníky a památník Jiřího Třanovského, světově proslulého rodáka ze

Lokalizace Třanovic na mapě Česka

Letecký pohled na Třanovice (2012)

Legenda: 1: Podnikatelská zóna; 2: STAVORENOL; 3: U splavu.

sousedního Těšína, který je pro Třanovice významný především tím, že jejich dobré jméno šíří i tam, kde o Třanovicích nikdy neslyšeli.

Jádro příběhu, který vypráví tato publikace, se odehrává v areálu Kapplova dvora, který se nachází na severním okraji současného centra obce. Příběh by však nebyl úplný, pokud by se omezoval pouze na tento areál a trampoty spojené s jeho revitalizací. Zkušenosti a „tah na bránu“ získané v průběhu realizace projektu byly nesčetněkrát zužitkovány při řadě příležitostí jak v obci, tak v jejím okolí. Alespoň některým z nich je věnováno místo v této publikaci. ■

VÝLET DO HISTORIE

■ Jedinečnost příběhu jakékoli revitalizace se mimo jiné odvíjí od historie objektů a ploch, jimž je navrácen život a smysl. Jejich minulost se přímo odráží v unikátním souboru problémů, potenciálů a omezení, s nimiž je revitalizace spojena. Prostřednictvím těchto projektů se navíc současníci spojují se svými předky, s jejichž jmény a osudy jsou dané objekty a plochy nesmazatelně spojeny. Není proto od věci vyprávět se krátce do vzdálené i nedávné historie Třanovic.

První spolehlivá písemná zmínka o Třanovicích pochází z roku 1431. Po staletí byl jedním z hospodářských center obce Dolní statek (dnešní Kapplův dvůr), jehož nezaměnitelný půdorys lze nalézt již na mapách II. vojenského mapování a stabilního katastru z třicátých let devatenáctého století. V této době statek patřil rodu Galgonů. V následujících desetiletích změnil své vlastníky hned několikrát. V čtyřicátých letech přešel do majetku svobodných pánů z Pillersdorfu, od nichž jej záhy získala rodina Gattnarů. Roku 1896 Jan Gattnar předal dvůr manželovi své dcery Anny, Karlu Kapplovi. V té době se zde chovalo sedm koní, čtyři voli, dvacet pět krav, šest jalovic, osm prasat a drobné zvířectvo a součástí dvora byl kromě stájí a chlévů i lihovar, který zůstal v provozu až do padesátých let dvacátého století. Po smrti svého otce dvůr získal Bruno Kappel, který byl jeho posledním soukromým majitelem.

Třanovice na mapě stabilního katastru (1836)

Bruno Kappel patřil v německé komunitě k uznávaným osobnostem a k ostatním obyvatelům obce byl vstřícný. Obdivuhodná je jeho odvaha a přístup k partyzánskému dění na Těšínsku. Přes svou loajalitu byli Bruno s manželkou Gretel z Třanovic i osvobozeného Československa odsunuti na základě Benešových dekretů, a to již v roce 1945. Jejich znárodněná vila se stala domovem dělnických rodin a dočasným sídlem místního národního výboru. Příslušníci rodiny Kappel dodnes žijí v Rakousku, k dědictví jejich předků se však hrdě hlásí i současné Třanovice. Na místním hřbitově se nachází jejich rodinná hrobka, pečlivě udržovaná vzdálenějším příbuzenstvem. Společně s areálem jejich statku bylo vzkříšeno i jeho jméno. Nápis „Kapplův dvůr“ dominuje štítu nad vjezdem do současné podnikatelské zóny, jejíž jádro leží na půdorysu někdejšího Dolního statku. Navzdory staletím.

Někdejší statek rodiny Kapplů se stal majetkem státního statku Hnojník. Významného rozvoje se dočkal v osmdesátých letech, kdy byl v jeho sousedství vybudován velkokapacitní teletník a sušička píce. Třanovická filiálka státního statku se specializovala na chov skotu a drůbeže, na produkci mléka a nacházely se zde drobné provozovny přidružené výroby a služeb. Ke konci osmdesátých let zde pracovaly přibližně čtyři desítky zaměstnanců.

Po roce 1989 se české zemědělství dostalo do značných problémů v důsledku tržní liberalizace a chaoticky

provedené privatizace. Složitým vývojem prošel také areál někdejšího Kapplova dvora a sousedících, velkoryse dimenzovaných objektů. Od října 1993 zde hospodařil Agrospol. V březnu 1994 vznikla privatizací části státního statku Hnojník společnost TRANAGRO, a.s. Třanovice, se státním pozemkovým fondem coby jediným akcionářem. Od počátku se Tranagro potýkalo s nemalými problémy, které se neúspěšně pokusilo řešit restrukturalizací svého programu. Místo konsolidace zdravého jádra společnosti však postupně docházelo k jejich útlumu a k poklesu počtu zaměstnanců. Kapplův dvůr v té době směřoval ke stejně bezútěšnému konci jako stovky podobných areálů rozestých po celém území Česka. ■

Letecký pohled na Třanovice (1955)

Historii Třanovic detailněji přibližuje publikace PINDUR, D. et al. (2010): Třanovice v proměněch staletí.

OSOBNÍ VZPOMÍNKY

Jan Laitl (†): Jak jsme pracovali v Tranagru

• *někdejší likvidátor společnosti Tranagro*

Naše firma vznikla jako dceřiná společnost holdingu INTERAUDIT BOHEMIA s.r.o. Holding vznikl v roce 1993 za účasti holandské firmy INTERAUDIT INTERNATIONAL, A.G., a několika dceřiných společností, mj. INTERAUDIT PLZEŇ, která v roce 1995 změnila majitele a dále vystupovala pod názvem INTERAUDIT KONZULT. Později došlo ke zrušení holdingu a firmu INTERAUDIT KONZULT jsem převzal spolu se svou tehdejší manželkou. V roce 2000 jsem se stal jediným společníkem. Spolupracovali jsme s další firmou bývalého holdingu – s firmou INTERAUDIT IMPULS, která se specializovala především na úschovu písemností – archiválií, vytvořila příruční spisovnu, která dodnes působí se sídlem v Průhoncích a se skladem písemností na Plzeňsku. Obě firmy se vzájemně doplňují a spolupracují na obchodní bázi.

V roce 1998 vyhlásil Pozemkový fond České republiky výběrové řízení na firmu, která by pro něj zajišťovala některé činnosti, související s privatizací nebo likvidací státních podniků, zařazených do tohoto resortu. Předchůdce firmy INTERAUDIT KONZULT (tehdejší firma INTERAUDIT PLZEŇ) se do výběrového řízení přihlásila a byla vybrána z několika firem. Na den 16. listopadu 1998 jsme byli vyzváni (to už jako firma INTERAUDIT KONZULT) k účasti na jednání o další budoucnosti firmy TRANAGRO, a.s. Třanovice.

Jednání se konalo formou valné hromady, svolané jediným akcionářem, Pozemkovým fondem České republiky, za účasti několika zástupců pozemkového fondu, s pověřeným zástupcem jediného akcionáře panem místopředsedou Ing. Zmeškalem a paní Ing. Strouhalovou, která měla v té době na starosti transformaci podniků resortu. Zúčastnil se též notář, takže byly splněny všechny náležitosti a předpoklady pro řádnou valnou hromadu. Ta byla svolána na čtvrtek 19. listopadu 1998. Na přípravné schůzi mně byl předán návrh, abych kandidoval na funkci člena představenstva ve funkci jeho předsedy. Nebylo moc času na přemýšlení o přijetí funkce. Přesto jsem dostal několik materiálů, z nichž vyplynulo, že firma má dostatek kapitálu na to, aby mohl proběhnout prodej nebo likvidace. Po prostudování přehledů hospodaření, ročních průběžných výsledků, přehledu majetku, jsem dospěl k závěru, že firma není způsobilá pro podnikání, ale má dostatek prostředků pro to, aby mohla proběhnout

její likvidace. Toto své stanovisko jsem pak předložil valné hromadě, která usoudila, že jsem dostatečně kvalifikovaný pro řízení této firmy a přijala též návrh na zrušení společnosti likvidací.

Volba proběhla bez rušivých momentů. Dosavadní představenstvo v čele s panem Šuricou bylo odvoláno a na jeho místo do funkce předsedy představenstva jsem byl zvolen hlasem pověřeného zástupce majitele společnosti (Pozemkového fondu České republiky) já. Na této valné hromadě jsme pak ihned dohodli předání společnosti mezi odstoupjícím a novým předsedou, a to hned na příští středu 25. listopadu 1998. Odstupující předseda připravil předávací protokoly, vyroval všechny písemnosti a doklady na pracovní stůl v ředitelně společnosti, takže mohlo být nerušeně zahájeno předávání. Pro mne to byl druhý středně velký zemědělský podnik, do jehož čela jsem se dostal, a v obou případech podniky směřovaly do likvidace.

Předání proběhlo bez závad, i když v podniku neproběhla možná skartace písemností a jejich třídění podle skartačního plánu, včetně určení skartace písemností v souladu se zákonem o archiváliích. A to byla první velká akce, které se zhostila servisní firma. Po provedené skartaci bylo se souhlasem příslušného úřadu provedeno vyřídění písemností a schválené vyřazení rozdělilo kvanta papíru na skartaci a pro uložení po dobu archivní doby. Práce trvala několik dní a byla úspěšná v tom, že došlo ke skartaci nepotřebných písemností a úschově písemností, které vyžaduje zákon. Uloženy byly především základní dokumenty firmy a osobní dokumenty pracovníků, jejich mzdové listy atd., jak to vyžaduje zákon. Protože bylo nutno uvolnit kancelářské místnosti a skladové prostory pro další kroky (prodeje majetku, ukončení nájmu apod.), byly povinné archiválie uloženy v prostorách firmy INTERAUDIT IMPULS. Mnohé archiválie mezitím převzal státní archiv do své trvalé úschovy, některé písemnosti po uběhnutí skartační doby byly se souhlasem státního archivu skartovány.

Po této první etapě, došlo k jednání o způsobu likvidace majetku. Ten byl předán v hodnotě přes 100 mil. Kč. Byla však poměrně značná suma závazků, nedoplatků apod.

Pro mne, cizího člověka, nebylo jednoduché hledat potenciální kupce, resp. způsoby likvidace majetku. A tak jsem se obrátil na starostu obce a zastupitele se žádostí

o pomoc při řešení prodeje. Narazil jsem na mimořádnou ochotu a promyšlené návrhy. Obec v té době byla připravena na řešení svého rozvoje a měla zájem ovlivnit budoucí vlastníky jednotlivých nemovitostí tak, aby se jednotlivé nemovitosti dostaly do rukou těch, kteří mohli pozitivně ovlivnit rozvoj podnikání v obci. A tak byli ve spolupráci se zastupiteli a obecními orgány vyzváni potenciální zájemci, kterým byly nabídnuty jednotlivé objekty. Obec podpořila tuto činnost zpracováním projektu, vyžádáním dotací, popř. jiné podpory podnikatelům. Se znalostí místních poměrů a podnikatelských předpokladů tak došlo k podpoře podnikatelských aktivit a netrvalo dlouho a byl zaznamenán zájem o většinu nabízených nemovitostí. Samozřejmě bez toho by se jen těžko podařilo prodat a přebudovat velké stavby (teletniky, síla, kravín apod.).

Ukázalo se, že iniciativa obce přinesla své ovoce – a tak během prvního roku byla většina nemovitostí prodána za odhadní cenu. V některých případech došlo k využití možnosti prodeje pohledávek oprávněných osob, jimž měl být navrácen majetek, čímž zájemci o koupi nemovitostí dosáhli potřebného kapitálu k úhradě zakoupených nemovitostí a souborů movitých věcí. Prodat se podařilo i hlídacím psa. Prodej drobných věcí (většinou drobných předmětů či spotřebního zboží) se dařil ve velkém, a to náhradou za úklid a vyklizení jednotlivých prostor, které bylo třeba vyklidit, aby mohly být předány budoucím majitelům. Přesto zbylo několik věcí, většinou jednoúčelových budov či zařízení (jako technologie sušárny apod.), které se podařilo nabídnout i vzdálenějším podnikům, většinou k demontáži a prodeji do sběrných surovin.

Získané finanční zdroje byly v souladu s příslušnými ustanoveními zákona použity především pro úhradu dlužných mezd, poplatků sociálního a zdravotního pojištění, úhrady nesplacených (odložených) daní a také některých

Karel Baron: Mám rád velké rozvojové projekty

• dlouholetý spolupracovník obce Třanovice

Onu velikost projektu nechápu prostorově, časově nebo finančně, ale především co do rozsahu změn, které je třeba vymyslet a realizovat, i překážek, které je třeba překonat, aby výsledkem bylo něco užitečného, co bude fungovat a samo se užívat. Tvůrci takového projektu mohou říci „hotovo“, zde nás už není potřeba, můžeme začít s novým rozvojovým projektem a korektní relevantní okolí to akceptuje. Ne všechny velké rozvojové projekty jsou realizovány, i když se jeví realizovatelné, protože ona velikost překážek bývá mnohdy v daném čase, na daném místě a v reálném prostředí nepřekonatelná. Mnoho krásných projektů tak dlouhá léta čeká na příhodnou dobu a svou příležitost, jako třeba kanál Odra – Dunaj, o němž se dnes

pokut a poplatků. Podařilo se také jednáním s příslušnými orgány sociálního a zdravotního pojištění a ministerstvem financí získat úlevy z předepsaných pokut a penále, takže mohly být vyrovnány všechny závazky tohoto typu.

Velkou pomoc jsme získali navázáním spolupráce s ostravskou firmou B+B, K+K, kteří především účastí jejich společníka, pana Barona, zajišťovali jednání s kupci, jimž byli mj. nápomocni při sjednávání dotací a úvěrů. A tak se za pochodu dařilo uvádět nemovitosti do nové správy a upravovat je tak, aby přinášely nové možnosti podnikání. Na jiných místech je popsán přerod jednotlivých objektů na nové funkční objekty, které přinášejí dostatečný užitek. Podařilo se téměř neskutečně, většinu objektů, jejichž využití bylo zpochybňováno, uvést znovu do chodu, byť pro jiný předmět podnikání. Podařilo se to především díky společnému úsilí obce (měla pro-gram, chuť a vůli realizovat všechny racionální náměty, poskytovat maximální pomoc a úsilí při získávání dotací a jiné pomoci pro podnikatele), zájmu a snahy podnikatelů přemýšlet o způsobu přestavby nebo úprav stávajících objektů na objekty, vyhovující nové náplni práce apod. Ukázalo se, že řada objektů, účelově vystavěných pro zemědělskou činnost, je použitelná i pro jiné aktivity.

Dva roky přerodu zemědělsky orientované obce na obec s převahou výroby jiných produktů, či poskytování služeb přinesly občanům obce nové pracovní příležitosti, sportovní i kulturní vyžití. Nesporně tento postup uvítal i po-zemkový fond, neboť se během relativně krátké doby dočkal přerodu obce a splnění svého závazku transformace zemědělského objektu na reálné podnikatelské prostředí, které vyhovuje občanům obce: jak jejich příležitostí pracovním, tak, v neposlední řadě, příjemným vzhledem obce.

(text byl převzat z publikace Revitalizace – 10 let poté ...)

ani neví, kdo je jeho duchovním otcem. Na některé nedojde nikdy. Účastnil jsem se řady velkých rozvojových projektů, a to jak na formulaci jejich koncepce a strategie, tak jsem se podílel na realizaci některých z nich a dokonce jsem několikrát slavil vítězství – úspěšnou realizaci. Ze všech projektů nejvíce mě zanechal přehrášl všech možných dojmů projekt venkovská průmyslová zóna Třanovice – projekt partnerství a spolupráce. Věcně šlo o projekt revitalizace zemědělského brownfieldu společnosti Tranagro pro nezemědělské podnikání, který iniciovala a realizovala malá nevýznamná obec v Pobeskydích – Třanovice s tehdy 860 obyvateli.

Kolegové říkají, že jsem při formulaci a realizaci tohoto

projektu sehrál významnou roli. Sám nevím, jaký byl můj osobní podíl na úspěšné realizaci tohoto projektu. Víím jenom, že to byly mimořádně vzrušivé tři roky mého profesijního života, které se už nikdy nebudou opakovat nejen pro můj věk, ale i podmínky, v nichž projekt vznikl a byl realizován. Tři hlavní protagonisté projektu po velkém třesku ve společnosti Tranagro v roce 1998, Bc. Jan Tomiczek, starosta obce Třanovice a předseda dozorčí rady společnosti Tranagro, Ing. Jan Laitl, předseda představenstva společnosti Tranagro a likvidátor společnosti, a Ing. Oto Onderek, člen nového představenstva společnosti Tranagro (jakýsi nejmenovaný výkonný ředitel společnosti), ve svých příspěvcích podrobně popisují nejen onen „velký třesk“, kdy stát jako jediný vlastník společnosti konečně pochopil, že Tranagro je totálně rozkradeno a nejen to, že dluží věřitelům cca 45 mil. Kč a kdo ví kolik ještě. Já, jako čtvrtý z protagonistů, leč bez funkce, se ve svém příspěvku nebudu vracet k oné historii a pokusím se věrně popsat jen některé nezapomenutelné dílčí okolnosti, příhody, dojmů a zážitky, které mě provázely při formulaci koncepce a realizaci tohoto rozvojového projektu.

Osudové setkání ...

Někdy na sklonku roku 1999 jsem zcela náhodou potkal v Praze svého kolegu, Ing. Laitla, s nímž jsem po sametové revoluci spolupracoval na několika projektech. Nejzajímavější byla „studie co s vojenským prostorem Milovice po odchodu ruské armády“ pro vládu České republiky. To byl projekt, v němž se moje fantasmagorická povaha mimořádně implementovala. Když mě Ing. Laitl tehdy potkal, řekl památnou větu: „Karle, potřebuji prodat rozkradený statek na Těšínsku, ty jsi snad jediný, kdo by to svedl.“ Protože nekupuji, ani neprodávám nikdy „zajíce v pytli“, zjistil jsem podrobnosti a slíbil, že tam zajedu a podle „veni, vidí a odhadu vici“ mu obratem sdělím, jestli ano, či ne.

Veni, vidí ... vici ...

Vydal jsem se do Třanovic za starostou Tomiczkem. Po hodině rozhovoru bylo jasné, že je to člověk, který si dobře uvědomuje, co obci další devastací majetku Tranagra hrozí, a především ví, čeho chce dosáhnout – transformace devastovaného zemědělského areálu do vesnické podnikatelské zóny. Areálem, který byl značně devastovaný, co šlo utrhnout a prodat nebo dát do sběru, bylo utrženo, mě provázel nový člen představenstva Ing. Onderek. Jinak nikde ani živáčka, veškerý dobytek byl už dávno prodán a tržby za něj utráceny minulým vedením, stroje zabaveny a prodány finančními úřady jako hlavními věřiteli. Přece jenom tam bylo jedno zvíře, starý a unavený pes, který marně čekal na nového pána. Po zvířatech tam zůstala jenom keřka, hnůj a plesnivě seno. Nemovitého majetku

– zemědělských staveb tam bylo dosti, část značně zdevastovaná, část celkem použitelná. Cestou domů jsem se zastavil na katastrálním úřadě ve Frýdku-Místku a pořídil výpis listu vlastnictví Tranagra, na jehož zaplacení mi málem pochyběla moje pohotová hotovost. List vlastnictví totiž představoval 23 stran, z nichž tři obsahovaly soupis nemovitého majetku a na zbývajících dvaceti stranách byla zapsána zástavní práva všech možných věřitelů ke každé budově a každému kousku pozemku. Rychle jsem pochopil, že úkol, který mně nabízel Ing. Laitl má charakter velkého projektu, který ve spolupráci s třanovickými protagony je možná realizovatelný. Ještě týž večer jsme si s Laitlem telefonicky pláclí a začala pro mne tříletá třanovická kalvárie, kde jsem utratil poslední zbytky svého mládí, leč nelituji, výsledek za to stojí.

Stát se pánem území ...

V silné trojce (Tomiczek, Onderek, Baron) jsme vymysleli základní strategii, která zahrnovala tři hlavní principy:

- Celé území areálu Tranagra musí říkat obci Třanovice „pane“.
- Zemědělské objekty prodáme jednotlivě místním a regionálním podnikatelům, kteří sem umístí své nezemědělské aktivity i místo podnikání a nemovitosti zvelebí.
- Centrální část areálu s popisným číslem 1 získá obec a využije pro podporu drobného podnikání místních občanů (až později jsme použili pojem „podnikatelský inkubátor“).

Zásluhu na okamžité realizaci prvního strategického principu měl Ing. Laitl (mistr manipulace s pohledávkami). Ten nám poradil koupit pohledávku Komerční banky za Tranagrem v nominální výši 11 mil. Kč. Spolu se starostou chudické obce z Pobeskyd jsme velmi úspěšně s bankou vyjednávali. Obec koupila už dávno v bance odepсанou pohledávku za „babku“, za takovou „babku“, že se stydím uvést nominální částku, kterou chudická obec obratem zaplatila (tehdy byly daňové příjmy i malých obcí přece jenom jiné než dnes). Obec Třanovice se rázem stala největším věřitelem Tranagra a podle toho se mohla chovat. Především obratem koupila všechny nezastavěné pozemky areálu Tranagro a zaplatila za ně Tranagru pohledávkami. Další pohledávka, směnka ve výši 10 mil. Kč se objevila zcela neočekávaně až po roce, když likvidátorovi přišel od soudu platební výměr na zaplacení České spořitelně. Tam jsme také vyjednávali, ale neuspěli. Úspěšní jsme byli až později u České konsolidační agentury, kam byla pohledávka postoupena a obec jí opět koupila. Nevadilo, že pozemky byly mnohonásobně zastaveny. To vlastně byla výhoda, protože předpoklad, že by se přehrášl zástavních věřitelů nějak dohodla, byl zanedbatelný, což praxe jenom potvrdila. Výpis z katastru nemovitostí se zmenšil o několik stránek a obec mohla na svém majetku

a pozemcích koupených od pozemkového fondu realizovat dotované projekty (čistička, kanalizace, elektrické rozvody a komunikace), což bylo mimořádně významné pro budoucí podnikatelskou zónu.

Jednat, jednat a jednat, i když se zdá, že není s kým a není o čem ...

Prodat budovy regionálním podnikatelům bylo strategickým úkolem číslo 2. Prodejte budovu, na které vážně zástavní právo minimálně dvou finančních úřadů a České správy sociálního zabezpečení. Kdyby se už takový do-statečně hloupý a solventní kupec našel, budovu koupil a poctivě zaplatil, obratem by o ni přišel (zástavy přecházejí na nabyvatele). Pokusili jsme se vyjednávat na ministerstvech, na úrovni okresu s podporou obecního úřadu, leč marně. Tranagro bylo nespolehlivým dlužníkem, neplaticím daně a dlužícím, kde jen to bylo možné. Kromě toho byl Ing. Laitl Středočech s typickým dialektem, dráždivým „východomoraváky“, a s mimořádnou schopností zlobit věřitele striktním dodržováním předpisů a zákonů, především pokud šlo o doručování korespondence do vlastních rukou Tranagra, jehož byl Ing. Laitl předsedou představenstva a likvidátorem. Pokusil jsem se vyjednávat, ale stačilo uvést jeho jméno a bylo po vyjednávání.

Snad právě na této „parketě“ moje vytrvalá vyjednávací pozice a intervence starosty nakonec slavily úspěch. Vymyslel jsem postup prodeje takto: Finanční úřady, jako hlavní věřitelé, výměnou za splacení části dluhu ze zaplacené kupní ceny v hotovosti zruší své zástavní právo na prodaný objekt. Dlouho mně nechtěli věřit, když ale uviděli hotové peníze na splátky dluhu, uvěřili a zachovali se korektně. To bylo veliké vítězství, začali jsme prodávat budovy.

Není každý hloupý, kdo dává ...

Zas tak jednoduché to nebylo. Cena nemovitostí, které jsme nabízeli podnikatelům, musela být taková, že ne-mohli odmítnout, avšak likvidátor nemohl jít s cenami příliš pod odhadní cenu, to by narazil nejen u zástupu věřitelů. Vymysleli jsme skvělý trik, který jsme si mohli dovolit jako vlastníci „za babku“ pořízených pohledávek. Nabídl jsem podnikatelům, že jim obec půjčí na nákup nemovitostí Tranagro pohledávky až do poloviny nabízené prodejní ceny jako návratnou dotaci, která se stane nevratnou, budou-li v Třanovicích podnikat aspoň pět let. Tomu nemohli odolat a také neodolali. Dlužno poznamenat, že obecní zastupitelstvo tento nápad podpořilo.

Na Špidlu je spolehnoutí ...

Úspěšně jsem prodával nemovitosti v areálu Tranagro podnikatelům, které citlivě vyhledával a nacházel starosta Tomiczek. Oni platili část kupní ceny hotově, část

půjčnými pohledávkami. Hotové peníze jsem rozdělil na čtyři zhruba stejné hromádky. První a druhou jsem odevzdal v pokladnách finančních úřadů v Místku a v Třinci, kde mně obratem vystavili rozhodnutí o zrušení zástavy prodané nemovitosti, třetí jsem poslal likvidátorovi, aby z toho obchodu taky něco získal (hlavně aby vyplatil malé věřitele), a se čtvrtou hromádkou pro Českou správu sociálního zabezpečení vznikl problém. Princip „splatíme část dluhu v hotovosti a věřitel zruší zástavu prodané nemovitosti“ nefungoval. Na rozdíl od finančních úřadů, které zřizují zástavní právo vlastním rozhodnutím, Česká správa sociálního zabezpečení může zřídit zástavní právo jen prostřednictvím rozhodnutí soudu tak zvaným soudcovským zástavním právem, které nelze rušit „per partes“, ale jen splacením celé pohledávky a tak tomu bylo i v kauze Tranagro.

S touto překážkou jsme se vyrovnali pro obec Třanovice velmi rizikovým postupem, a to, že jsme onu dílčí hromádku hotových peněz pro Českou správu sociálního zabezpečení ukládali na zvláštní účet, abychom posléze mohli závazek Tranagra uhradit a zbavit prodaných nemovitostí zástav. Obec se zavázala ve smlouvě o propůjčení pohledávek, že závazky, které vyplynou ze zástav do splacení dluhu České správě sociálního zabezpečení, přebírá na sebe. Intenzivně jsme hledali východiska. Legislativní podmínky a jednání na České správě sociálního zabezpečení nikam nevedly. Rozhodli jsme se hledat podporu a řešení u ministra sociálních věcí, a to byl tehdy Špidla. Dovolím si malou poznámku, proč mi tato alternativa připadala odoprná. Jednak jsem pravičák a tím je principiálně dán můj vztah k sociálním demokratům. A to není všechno. Měl jsem rád svého dědečka, který byl zavilým sociálním demokratem a starostou za tuto politickou stranu osm let v první republice na Čeladné (dnes významné destinaci cestovního ruchu a bydlení bohatých), kde jsem se narodil a dodnes jsem Čeladánem. Když se můj dědeček v roce 1949 stal zradou sociálně demokratických vůdců ze dne na den ze sociálního demokrata komunistou, neunesl to a předčasně zemřel. To sociálním demokratům nikdy nezapomenu.

Ale dále k věci. Jeden regionální poslanec nám dohodl setkání s poslancem a ministrem práce a sociálních věcí Špidlou. Vydali jsme se s Tomiczkiem do parlamentu a dočkali jsme se. Ministr Špidla nám sdělil, že má na nás jen osm minut před dalším hlasováním, které se bez jeho hlasu neobejde. Vykoktal jsem, oč běží a co po něm chceme (vždycky kóťmák, když je spěch). Dodnes nechápu, že pochopil a porozuměl, neptal se dále a slíbil, že pomůže. Nedalo se nic dělat, jen věřit, že pochopil a pomůže. Pomohl nám a má za to dodnes můj obdiv bez ohledu na jeho stranickou příslušnost. Během čtyř dnů mi zatelefonoval ředitel České správy sociálního zabezpečení

JUDr. Antošík a vyzval nás k jednání v Praze. To je ovšem už další vzrušující story.

Čestné slovo se plní ...

Vydal jsem se za ředitelem do Prahy a požadoval, aby Česká správa sociálního zabezpečení uvolnila zástavy prodaných objektů na základě splacení části dluhu z hromádky, kterou jsme při prodeji shromáždili. Nešlo to, protože šlo o soudcovskou zástavu, kterou nelze rušit po částech, ale jen splacením celé pohledávky, takový je zákon. S ředitelem jsme si docela porozuměli, pocházel náhodou z Ostravska a pochopil naši snahu o řádné vyrovnání. Nabídl nám korektní řešení, že když splatíme jistinu dluhu (kolem dvou milionů), odpustí nám v rámci svých pravomocí částku příslušenství dluhu, což bylo více než 1,5 mil Kč. Na to nám mohl dát a dal čestné slovo. Vracel jsem se celkem spokojený, ale věděl jsem, že na hromádce pro Českou správu sociálního zabezpečení nemáme dost, abychom celou jistinu pohledávky splatili, chyběl nám zhruba milion. Starosta Tomiczek ty peníze získal půjčkou od okresního úřadu, který nám fandil, a v červnu 2001 jsme jistinu pohledávky České správě sociálního zabezpečení s úlevou zaplatili. Napsali jsme žádost o prominutí příslušenství pohledávky a já jsem se vydal znovu do Prahy za ředitelem Antošíkem, abych využil čestného slova, které nám dal.

Na jeho sekretariátě jsem našel plačící sekretářku, která mi sdělila, že ředitel Antošík v noci podlehl infarktu, prostě zemřel a vzal si své čestné slovo na věčnost. Ještě nikdy jsem nezažil horší cestu autem z Prahy do Ostravy a následující bezesnou noc, kdy jsem se smířoval s pocitem dlužníka, který nemá na plnění závazků. Neměl jsem odvalu jet do Třanovic za starostou Tomiczkiem, abych mu řekl, v jaké jsme situaci, pokud jde o okresní úřad, který nám půjčil, a ve vztahu k podnikatelům, kteří zastavené nemovitosti koupili. Vydal jsem se v Ostravě na krajskou pobočku České správy sociálního zabezpečení, abych našel někoho, kdo by čestné slovo ředitele Antošíka vzal na sebe a splnil. Je to story s happy endem. Našel jsem krajského ředitele JUDr. Keku, který ono čestné slovo vzal na sebe a splnil. Tak jsme se zbavili posledního soudcovského

zástavního práva na majetku Tranagra a nemovitosti, které koupili podnikatelé, byly „čisté“. List vlastnictví Tranagra se zmenšil opět o několik stran.

Místí strategie a dotací ...

S odstupem času mohu korektně tvrdit, že naše „silná trojka“ (Tomiczek, Onderek, Baron) v té době prokázala kvalifikované mistrovství, jak dosáhnout na všechny dostupné dotace a fondy, které mohly revitalizaci areálu Tranagra do vesnické podnikatelské zóny jakkoliv podpořit. Současně se nám podařilo vychovat a zapojit do tohoto poslání několik mladých a perspektivních nadšenců s podobnými ideály, které nás vyzbrojily k překonávání překážek, vyskytujících se při všech těchto aktivitách.

Vici ...

Na začátku roku 2003 se zdálo, že je „hotovo“, Tranagro bylo v privatních „rukách“ a na stavu nemovitostí to pomalu bylo i vidět. Likvidátor vlastnil jenom sklad kejdy a hnojiště a prakticky neměl žádné dluhy. Likvidace mohla končit. A právě tehdy „vypadli kostlivci ze skříně“ v podobě dalších závazků, objevily se nové pohledávky, které zbývající majetek – sklad kejdy a hnojiště již nepokryval. To znamenalo konkurz. Ten byl vyhlášen 15. května 2003, Tranagro bylo vymazáno z obchodního rejstříku 19. dubna 2006.

Jednoznačně jde o vítězství. Všichni vlastníci, kteří koupili nemovitosti Tranagra, dosud úspěšně podnikají a vykazují velmi nadějný rozvoj. Obec dosáhla svých cílů a úspěšně vládne ve vesnické podnikatelské zóně Třanovice a spolu s podnikateli vytvořila kolem 450 pracovních míst, což je na chudou obec v Pobeskydí docela dost. Vesnická podnikatelská zóna Třanovice je chloubou regionu a znamená jednoznačné vítězství strategie, kterou vymyslela a realizovala ona silná trojka s podporou relevantního okolí. Odborně se tomu říká „spolupráce veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru“.

A co já? Byl to opravdu velký rozvojový projekt, jaké mám rád. Můj poslední.

(text byl převzat z publikace Revitalizace – 10 let poté ...)

Oto Onderek: Venkovská průmyslová zóna Třanovice – projekt partnerství a spolupráce

• *někdejší ředitel společnosti Třanovice služby, o.p.s., a místní akční skupiny Pobeskydí*

Realizace projektu revitalizace zemědělského areálu do venkovské průmyslové zóny je mj. dobrým příkladem spolupráce a vytváření partnerství samosprávy obce s podnikatelskými subjekty a neziskovými organizacemi.

Pod vedením obce se realizoval projekt, který pravděpodobně nemá srovnatelnou obdobu v celé České republice. Díky porozumění partnerů, podléhajících se na projektu, došlo k obnově areálu, který už nesloužil svému účelu

a který je dnes využíván pro potřeby podnikatelů, obce i neziskových organizací. Mezi tyto partnery, bez jejichž přispění by projekt nemohl být úspěšně realizován, lze zejména zahrnout obec Třanovice, akciovou společnost Tranagro s novým vedením v čele s pozdějším likvidátorem společnosti, osobu pověřenou likvidátorem k realizaci likvidace akciové společnosti, Třanovice služby, o.p.s., bývalý okresní úřad ve Frýdku-Místku, později vedení Moravskoslezského kraje a podnikatelské subjekty, které na počátku vstoupily do projektu se svými záměry. Byly to především firmy SPETRA CZ s.r.o., Jindřich Mackowski – Chovex, Agrochovex s.r.o., Patrem s.r.o., V I N I S, s.r.o., a firma Rudolf Szarzec. Bylo zde vytvořeno více než 300 pracovních míst, což je výsledek, který přesahuje rámec obce Třanovice a má význam pro celé širší okolí. Jedním z nezanedbatelných přínosů je rovněž vytvoření podmínek a iniciování vzniku místní akční skupiny Pobeskydí, která zde má své sídlo, a která se úspěšně účastní v programech typu LEADER a dokázala získat podporu pro rozvoj území i z různých dalších dotačních programů.

Já osobně často vzpomínám na nelehké začátky projektu i na další postup a příběhy s projektem spojené, které by jistě vydaly za samostatný román, možná i dobrodružného charakteru. Po tom, co jsme ke konci roku 1998 byli se starostou Janem Tomiczekem jmenováni do orgánů společnosti Tranagro, nastala velmi problematická situace. Společnost byla zadlužená a skoro denně do areálu přijížděli věřitelé za účelem uspokojení svých pohledávek. Přitom někteří z nich volili postupy „profesionálních“ vymahačů dluhů, což bylo někdy docela nepřijemné. Domnívali se totiž, že jejich pohledávky nebudou uspokojeny, a nevěřili, že nové vedení společnosti bude postu-povat v souladu se zákonem. Nakonec ale byly všechny dluhy uhrazeny.

Jediný akcionář společnosti – pozemkový fond zadal ke konci roku 1998 novému vedení úkol zpracovat analytickou studii, ze které by vyplynul další postup společnosti Tranagro. Nabízely se tři různé alternativy: 1 – pokračování v zemědělském podnikání, 2 – změna výrobního programu, 3 – likvidace společnosti. Vzhledem k tomu, že Tranagro v této době již nevlastnilo v podstatě žádné výrobní prostředky ani dobytek, což bylo rozprodáno minulým vedením společnosti, a ani nevlastnilo zemědělské pozemky (byly pouze pronajaty od soukromých vlastníků), navrhli jsme pozemkovému fondu likvidaci akciové společnosti. Likvidace byla počátkem roku 1999 schválena a začal nelehký proces majetkového vyrovnání. Díky vstřícnému postoji likvidátora – předsedy představenstva Jana Laitla – mohla obec Třanovice v areálu likvidované společnosti uplatnit svoje záměry.

Je vhodné připomenout, že i po dobu likvidace musela společnost řádně fungovat. Bylo nutno zajistit hlídání

a běžnou údržbu majetku společnosti, podávat daňová příznání, zajišťovat dodávky energií atd. Bylo nutné v krátkém období provést tři účetní závěrky (při převzetí společnosti novým vedením, roční za rok 1998 a při vyhlášení likvidace), účastnit se soudních jednání a zajistit další činnosti spojené s vyhlášením likvidace. Prostředky na tyto činnosti byly získávány z krátkodobých pronájmů prostor, z prodeje šrotu apod.

Záměr obce vytvořit z areálu funkční venkovskou průmyslovou zónu (nazývanou také „podnikatelské centrum“) inicioval starosta obce Tomiczek, který se touto myšlenkou zabýval již před popisovanými událostmi v roce 1998. Sledoval totiž způsob hospodaření Tranagra a předpokládal, že to nebude mít dlouhé trvání. Intervenoval na pozemkovém fondu, aby se začal vážně zabývat způsobem podnikání této akciové společnosti. Bohužel nebyl vyslyšen do doby, kdy původní členové vedení společnosti oznámili pozemkovému fondu svou rezignaci a ukončení pracovních poměrů. Myslím, že i ostatní občané v obci mohli sledovat, kam tato společnost spěje. Neudržované a chátrající budovy, močůvka tekoucí přes silnici, kopřivy sahající až po okna některých objektů, stále méně zaměstnanců, rozprodáný dobytek a zemědělské stroje, to vše byly znaky doprovázející konec akciové společnosti. Přiznám se, že já osobně jsem trochu pochyboval o záměru starosty. Vzpomínám si, jak starosta poprvé předložil na zasedání zastupitelstva architektonickou studii budoucí průmyslové zóny a jak se účastníci zasedání tvářili nevěřičně a pravděpodobně to celé považovali za nereálnou fantazii. Dnes musím říci, že tato studie byla v kladem smyslu prakticky překonána a vznik tolika pracovních míst v naší obci předpokládal asi málokdo.

Významným milníkem v realizaci záměru obce byl příchod Karla Barona v květnu roku 1999 a jeho účast v projektu. Likvidátor společnosti na něj delegoval některé své pravomoci spojené zejména s prodejem majetku a vyrovnaním závazků. V té době jsme zrovna založili pod hlavičkou obce společnost Třanovice služby, o.p.s., která plnila řadu úkolů při revitalizaci areálu a v ní jsem byl jmenován ředitelem. Její sídlo bylo umístěno v předmětném areálu. Díky panu Baronovi, který nás inspiroval v mnoha aktivitách, se společnost Třanovice služby, o.p.s., stala „výrobce“ úspěšných projektů pro různé dotační programy a přičinila se o získání značných finančních prostředků nejen pro naši obec, ale i pro soukromé podnikatelské subjekty a obce v širším okolí. Zprvopočátku jsme se zaměřili zejména na získávání dotací pro realizaci projektu revitalizace areálu, což se nám s pomocí pana Barona úspěšně dařilo. Původní zamýšlené zaměření společnosti Třanovice služby, tj. komunální služby pro obec a občany, bylo rychle rozšířeno o strategické plánování a aktivity související se získáváním dotací zejména

z předvstupních fondů Evropské unie (SAPARD, Phare), ale i z národních dotačních programů.

Za zmínku určitě stojí zpracování strategií rozvoje mikroregionů, jež jsme zpracovali celkem pro jedenáct mikroregionů a všechny byly velmi kladně hodnoceny Ministerstvem pro místní rozvoj. Tyto strategie byly povinnou přílohou pro žádosti o dotace z programu SAPARD. Rovněž jsme se podíleli na přípravě dotačního programu SAPARD, finančně podpořeného z předvstupních programů EU. Revitalizaci areálu jsme zpracovali jako vzorový projekt pro tento dotační program. Ministerstvem pro místní rozvoj byl tento projekt zveřejněn na jeho internetových stránkách, kde byl umístěn po dobu dvou let. Po komplikované přípravě byl tento dotační program spuštěn v roce 2002 a my jsme mohli oficiálně podat žádost o dotaci na revitalizaci objektů ve vlastnictví obce umístěných v areálu budoucí průmyslové zóny. Spolu s námi podávalo žádosti v tomto programu dalších šest subjektů (zejména obce) z mikroregionu obcí povodí Stonávky. Žádost obce Třanovice byla z nich nejrozsáhlejší, požadavek na dotaci činil skoro 50 milionů Kč. Jaké bylo naše překvapení, když jsme se teprve po podání žádosti dověděli, že souhrnná suma na jeden mikroregion činí 50 milionů Kč a tudíž žádná další žádost by v našem mikroregionu nemohla být schválena.

Zbyhněv Janczyk

- člen zastupitelstva obce Třanovice
- jednatel společnosti P – PROJEKTA spol. s r.o.

Pokaždé když procházím chodbou Kapplova dvora, mívám na stěnách pověšené fotografie naší venkovské průmyslové zóny. Dennodenně, mnohdy několikrát za den. Už je ani nevnímám. V každodenním shonu se člověk v prvé řadě zaměřuje na současnost a budoucnost, minulost mu často uniká. Proto jsou tady ty fotografie, zachycují minulost. Zachycují ji přesně, bez vlivu slabin lidské paměti. A s těmito obrázky z minulosti lze pak snadno konfrontovat své vlastní vzpomínky.

Když se proto občas u těchto fotografií zastavím, vždy velmi intenzivně vnímám změny, které tyto obrazové dokumenty vyjadřují. Stav objektů bývalého státního statku koncem devadesátých let minulého století byl tristní. Prázdné budovy s polorozpadlými zdmi, propadající se střechy, vše bez péče a údržby ponecháno času a klimatickým podmínkám napospas. Za této situace existovala pro naši obec pouze dvě východiska. Tím jednodušším bylo ponechat tyto objekty svému vlastnímu osudu a bez možnosti cokoliv ovlivnit pasivně sledovat jejich neustále se zhoršující stav. Tím druhým, mnohonásobně složitějším

V tomto okamžiku se projevila partnerská solidarita, kdy starosta Třanovic tuto žádost o dotaci stáhl a tak mohlo být podpořeno více projektů v mikroregionu.

Po tomto pokusu jsme se nevzdali a začali jsme realizovat projekt po dílčích částech, na které jsme uplatňovali dotace z mnoha různých programů. Rovněž jsme pomáhali získat dotace některým podnikatelským subjektům, které do projektu vstoupily, ať už na nákup nemovitostí, tak na jejich rekonstrukci. Takto se nám podařilo celkovou revitalizaci areálu realizovat.

V současné době (psáno v roce 2009 – poznámka editora) vykonávám funkci předsedy programového výboru místní akční skupiny Pobeskydí. Lze říci, že bez účasti na popisovaném projektu by zde ani tato místní akční skupina nevznikla. Veškeré principy, které jsou při činnosti místních akčních skupin uplatňovány (partnerství, spolu-práce, iniciativa zdola, rozhodování v místě realizace projektů atd.) byly poprvé plně ověřeny při revitalizaci předmětného zemědělského areálu. Díky tomuto projektu mohli být v místní akční skupině zaměstnáni odborně zdatní pracovníci, kteří se podlejí na rozvoji venkovského prostoru, zahrnujícího dnes 53 obcí se skoro 90 tisíci obyvatel.

(text byl převzat z publikace Revitalizace – 10 let poté ...)

východiskem bylo pokusit se získat areál alespoň zčásti pod kontrolu obce a s pomocí dalších zainteresovaných subjektů jej postupně oživit, zregenerovat a rozvíjet až do podoby funkčního a komplexního celku – venkovské průmyslové zóny. Měl jsem to štěstí, že jsem mohl být u zrodu této myšlenky a po celou dobu jsem mohl sledovat, jak se původní, v jistém smyslu i chimérická idea krok po kroku mění v realitu.

Nechci zde popisovat postupný vývoj a výstavbu jednotlivých budov a objektů. Chtěl bych se však zamyslet nad několika skutečnostmi, které se výrazně podepsaly a stále podepisují na celém vývoji naší obce až do dnešního dne. Na samotném počátku změn v bývalém areálu státního statku byla vytvořena velmi progresivní idea zahájení jeho postupného regeneračního procesu s cílem vytvořit zónu podnikání pro malé a střední firmy. Myšlenka velmi kvalitní, avšak po celou dobu provázená určitým deficitem kvantifikace. Zjednodušeně řečeno – kolik a čeho bude tak akorát. Protože i ty nejlepší myšlenky často nepřinesou předpokládaný efekt, nejsou-li zasazeny do patřičného

prostředí. Od samotného začátku bylo potřeba mít na vědomí, že jsme obec o počtu přibližně jednoho tisíce obyvatel. Objekty jako podnikatelský inkubátor, jídelna, sběrný dvůr, čistírna odpadních vod apod., které jsou běžnou součástí infrastruktury měst a velkých obcí, nemusely být pro menší obec přiměřené. Nejprizmatičněji lze tuto skutečnost prezentovat na příkladu parkovišť. V době, kdy ještě zóna nebyla rozvinuta do dnešní podoby, byla v předstihu vybudována dvě poměrně velká parkoviště. Z tehdejšího pohledu se mohly tyto stavby jevit jako megalomanské a nevyužitelné. Z dnešního pohledu jsou však naprostou nezbytností. Tato dilemata, otázky přiměřenosti vzhledem k očekávanému budoucímu vývoji, musí vedení obce řešit prakticky při každé významnější stavbě. A mnohdy to nejsou rozhodnutí jednoduchá. Proto když vidím zaplněná parkoviště, plnou jídelnu či lidi odvázející odpad na sběrný dvůr, vždy jsem naplněn pocitem určité spokojenosti. Spokojenosti s tím, že se povedlo vybudovat něco potřebného a využitelného.

Využitelnost těchto nově vybudovaných objektů mě vede k ještě jedné reflexi – o propojení s lidmi, kteří tuto

Boris Guziur

• *jednatel společnosti TISPOL, s.r.o.*

Před patnácti lety, na jaře v roce 2000 mne kolega přivezl do Třanovic ke starostovi Janu Tomiczkovi, kde mi představil záměr obce, co vše by se mělo v obci postavit a změnit. Při odchodu mi dal starosta za „domácí úkol“, abych se seznámil se Strategií rozvoje mikroregionu obcí povodí Stonávky, kde byly uvedeny některé investiční akce a mezi nimi i záměr vzniku venkovské podnikatelské zóny v místě někdejšího státního statku. Po přečtení jsem si řekl, že by bylo zajímavé být u zrodu těchto akcí a v květnu roku 2000 jsem nastoupil do obecně prospěšné společnosti Třanovice služby, kde jsem měl na starost mimo jiné přípravu a realizaci investičních akcí obce.

Nástup byl pro mne trochu šok, protože společnost sídlila v areálu bývalého státního statku, který byl díky malé privatizaci slušně řečeno „vybydlen a rozkraden“ a na nějakou intenzivní a systematickou práci to tady nevypadalo. Opak byl však pravdou.

Ihned byly zahájeny přípravy nových projektů, jejich projednávání až po vydání stavebních povolení a jakmile se podařilo obci získat finanční prostředky z nějakého dotačního titulu, byly zahájeny stavební práce na realizaci těchto akcí. Jednalo se zejména o demolicí stávajících nevyhovujících objektů, výstavbu čistírny odpadních vod, splaškové a dešťové kanalizace, vodovodu, plynovodu, elektrorozvodů a komunikací včetně parkovišť a veřejného osvětlení, které bylo nutno realizovat, aby mohly být

využitelnost zajišťují. Většina objektů naší venkovské průmyslové zóny slouží soukromým subjektům k jejich podnikatelské činnosti. Zde je však na místě připomenout, že provoz celé zóny i některých budov by nebylo možné zvládnout bez existence organizace, která fungování jednotlivých objektů i zóny jako celku zajistí po personální stránce. Od samotného počátku bylo velmi silnou stránkou myšlenky venkovské průmyslové zóny její zaměření nejen na výstavbu budov a rekonstrukce objektů, ale rovněž na zajištění budoucího provozu lidmi. Vznik obecně prospěšné společnosti Třanovice služby byl proto dalším logickým rozvojovým krokem. A vzhledem k tomu, kolik činností dnes tato společnost pro obec a její občany zajišťuje, je potřeba konstatovat, že to byl krok správným směrem. Už dávno se totiž nejedná pouze o zajišťování chodu venkovské průmyslové zóny. Jedná se především o zajišťování potřeb obce jako celku se všemi jejími aktivitami.

Myslím si, že to vše se prozatím velmi dobře zdařilo. A na počátku stála otázka – co se zchátralým státním statkem?

firmám nabídnuty již „zasíťované“ pozemky. Dále zde bylo vybudováno na místě bývalé stolárny nové sídlo společnosti Třanovice služby včetně nové kotelny na biomasu, podnikatelský inkubátor a stravovací zařízení.

Současně byly v obci prováděny další investiční akce jako výstavba nové tělocvičny a knihovny, rekonstrukce obecního úřadu, výstavba nového hřiště s umělým trávníkem u školy atd., nedalo se již časově zvládat přípravu a provádění těchto staveb a současně zajistit provoz obecních sítí, které spravuje obecně prospěšná společnost Třanovice služby, tj. vodovod, kanalizaci, místní komunikace, veřejné osvětlení, obecní les, byty apod. Proto obec přistoupila na návrh zřídit další obecní společnost, která by se zabývala investičními akcemi obce, a v dubnu roku 2005 založila společnost s ručením omezeným TISPOL.

V té době byla zahájena ve venkovské podnikatelské zóně demolicí poslední části budovy v majetku obce a začala dostavba centra pro podporu služeb a podnikání, tj. Kapplova dvora. Byla realizována výstavba chodníku od křižovatky k autobusové zastávce Zadky včetně ocelové lávky pro pěší přes Stonávku vedle stávajícího mostu, kde v rámci této stavby byla zřízena nová autobusová zastávka pro lepší dostupnost pracujících v této podnikatelské zóně. Bylo nutno provést rekonstrukci stávající čistírny odpadních vod, která již kapacitně nevyhovovala z důvodu velkého zájmu a „přilivu“ nových podnikatelských

subjektů. V současnosti připravujeme další rozsáhlejší investiční akce, jako je např. rekonstrukce obecního vodovodu a výstavba splaškové kanalizace v celé obci.

Společnost TISPOL v posledních letech rozšířila svoji působnost a zároveň zajišťuje administraci výběrových řízení a inženýring staveb pro některé další obce a města a soukromé investory.

Tadeáš Barteczek

• *jednatel společnosti SPETRA CZ, s.r.o.*

V oblasti autodopravy jsem začal podnikat v roce 1990. V obci Třanovice, kde bydlím, byl státní statek. Část pozemku v tomto areálu patřila soukromé osobě, panu Cimalovi. Tento pozemek jsem koupil za účelem parkování svých vozidel. Další část pozemku jsem koupil od společnosti Tranagro. Po tom, co jsem vše zaplatil, mě čekalo nemilé překvapení od finančního úřadu. Společnost Tranagro nezaplatila daň z převodu nemovitostí, a tak jsem musel tuto daň zaplatit já, jakožto ručitel ze zákona. Bylo to pro mě „první školení“.

Společnost Tranagro zkrachovala. Starosta obce Třanovice, Bc. Jan Tomiczek, mě kontaktoval spolu s panem Karlem Baronem s projektem možnosti odkoupení části pozemků a budov společnosti TRANAGRO, a.s. Třanovice, v likvidaci. Po zkušenosti z minulé koupě jsem měl obavy, co mě bude čekat za nemilé překvapení. Byl jsem ujištěn, že bude vše v pořádku. Za společnost Tranagro jsem zaplatil část dluhu na sociálním pojištění a daních. Také jsem oslovil své známé a sdělil jim možnost odkoupení pozemků

Jindřich Mackowski

• *jednatel společnosti Vitakraft CHOVEX s.r.o.*

V roce 1998 jsem byl osloven starostou obce, panem Tomiczkem, zda bych neměl zájem revitalizovat bývalé objekty státního statku Hnojník, opuštěné teletníky v Třanovicích. V té době jsem podnikal v Českém Těšíně a potýkal jsem se s nedostatkem prostoru pro rozvíjející se byznys v oboru chovatelských potřeb. Myšlenka revitalizace hospodářských budov bývalých teletníků mne okamžitě nadchla a pustil jsem se do přípravy projektů, jak tyto nemovitosti nejlépe využít. Na nemovitostech však zůstaly zástavy věřitelů po činnosti předchůdců a zdálo se, že převod majetku nebude ani možný. V součinnosti s obcí Třanovice se po dlouhých jednáních s věřiteli podařilo všechny zástavy odblokovat a pak již nic nebránilo realizaci projektů.

V roce 1999 byla odkoupena část objektů a v roce 2002 byl dokončen převod zbylých nemovitostí. V roce

Myslím si, že za posledních patnáct let bylo v málokeré okolní obci provedeno tolik investičních akcí pro obnovu a rozvoj obce jako v Třanovicích a jsem rád, že jsem mohl být „účastníkem“ vzniku a realizace venkovské podnikatelské zóny. Že to byl správný krok, dokazuje i množství exkurzí škol a návštěv různých obchodních partnerů, komunálních politiků, zahraničních hostů apod.

a budov, které by mohly být pro ně zajímavé. Pan Jindřich Mackowski a Petr Merta moji informaci uvítali, pozemky a budovy koupili. V Třanovicích stále podnikají.

V roce 1998 jsem navázal na své podnikatelské aktivity a založil dopravní spediční společnost SPETRA CZ s.r.o. Společnost začínala v pronajatých prostorách. V roce 2000 bylo vybudováno nové sídlo společnosti v podnikatelském centru obce Třanovice. V areálu společnosti byla postavena administrativní budova, zrekonstruován sklad a vytvořeno parkoviště pro vlastní vozidla. Byla vybudována mycí linka pro kamiony, odkoupili jsme čerpací stanici, kterou jsme zrekonstruovali. Vybuďovali jsme servis pro nákladní vozidla v rámci dotačního projektu „Trucks servis ve venkovské průmyslové zóně v Třanovicích“. V roce 2015 jsme vybuďovali novou skladovací halu.

Společnost tak dále rozšiřuje své podnikatelské aktivity o činnosti, které navazují na dopravu a mají pozitivní ekonomický vliv na fungování společnosti.

2003 byla rekonstrukce dokončena a z teletníků vznikla administrativní budova, velkoobchodní sklad, pěštírna akvarijních ryb a výroba krmiv pro malá zvířata. Nové story nám poskytly možnost rozvoje ve všech činnostech firmy. Vznikla nová pracovní místa a z 22 zaměstnanců v roce 2002 se počet postupně zvyšoval na dnešních 62 stálých pracovníků plus pracovníci na částečné úvazky. Využili jsme taktéž naší geografickou polohu a stali jsme se významnými dodavateli chovatelských potřeb na trh český, slovenský a polský. Dnes jsou našimi hlavními odběrateli na těchto trzích obchodní řetězce jako Kaufland, Ahold, Tesco, Auchan, Carrefour, Globus, Hornbach a další.

Díky setkání před 18 lety se starostou obce má dnes firma Vitakraft CHOVEX své zázemí, které nám umožňuje být firmou úspěšnou, se stálým a velkým potenciálem růstu.

OTEVŘENÝ KONEC

■ Rozpad státního statku, zpackaná privatizace a nezáměr vedení nástupnické společnosti Tranagro o její budoucnost vedly společně k ukončení všech aktivit. Bývá zvykem interpretovat neúspěchy transformačního období v hospodách a obývacích jednoduše tak, že bezohlední podnikatelé za tichého přihlížení státu „vyždímali“ z privatizovaného majetku, co se dalo, a zmizeli. V případě Tranagra byl jediným vlastníkem stát prostřednictvím svého pozemkového fondu. Stát, jeho pozemkový fond a jím dosazené vedení společně přivedli společnost Tranagro „na buben“ a společně přihlíželi rozkrádání jeho majetku. Byla to daň za privatizaci a transformaci národní ekonomiky; nic pro tehdejší dobu netypického.

Do problémů se dostalo nejen Tranagro. Regionální hospodářství v důsledku transformace muselo konsolidovat aktivity v řadě odvětví, tradičním těžebním a hutním průmyslem počínaje, zemědělstvím ani zdaleka nekonče. V důsledku toho se Ostravsko soustavně pohybovalo na čelních místech žebříčku nezaměstnanosti. Ještě v roce 1996 se nezaměstnanost v regionu i v Třanovicích pohybovala kolem (dnes zpětně vzato skvělých) pěti procent, o dva roky později to byl již dvojnásobek a za další dva již trojnásobek. Vývoj byl hrozivý a světlo na konci tunelu bylo v nedohlednu.

Tranagro v závěru devadesátých let nevyvíjelo žádnou ekonomickou aktivitu. Své ekonomické výsledky maskovalo odprodejem movitého majetku a hromaděním dluhů. Jejich výše ve výsledku přesáhla „úctyhodných“ 45 milionů korun, léty nahromaděné příslušenství v to nepočítaje. Tranagro dlužilo kdekomu: dvěma finančním úřadům, zdravotním pojišťovnám, České správě sociálního zabezpečení, dvěma komerčním bankám a řadě drobných věřitelů. Jednoho dne došly zásoby movitého majetku k odprodeji a všichni potenciální věřitelé v širokém okolí už věděli, že Tranagro je nespolehlivý dlužník.

Účetní hodnota majetku Tranagra stále přesahovala sto milionů korun, a proto se areál stával terčem opakovaných nájezdů neuspokojených věřitelů a zlodějů, kteří postupně odváželi, co odvézt šlo ... a nakonec i to, co odvézt zdánlivě nešlo. Objekty a plochy v areálu dlouhodobě postrádaly elementární údržbu a svým vzhledem rozhodně nepřispívaly k atraktivitě obce. Kromě chybějící

údržby a mravenčí práce zlodějů se na jejich stavu stále zřetelněji projevovaly povětrnostní vlivy a příroda vůbec. Po někdejší výrobě zde zůstaly až metrové vrstvy nevyváženého hnoje, které kontaminovaly půdu a podzemní i povrchové vody, nebo věže plné močůvky, jejichž protržení by pro okolí znamenalo lokální ekologickou katastrofu. Budovy v areálu byly náležitě ohlodané zubem času a rukama zlodějů a sloužily pouze jako příležitostná skrýš pro různé podezřelé aktivity. Symbolem beznaděje byl hlídací pes, poslední z neprodaných zvířat Tranagra. S třemi tlapkami v hrobě, poloslepý a polohluchý nestál nikomu za ukradení.

Nešlo přehlédnout, že s hospodařením a majetkem Tranagra to jde od desítky k pěti. Vedení obce již delší dobu usilovalo o to, aby stát (prostřednictvím svého pozemkového fondu) začal brát svou roli vlastníka a hospodáře v Tranagru vážně. Neopakovatelná shoda náhod umožnila obci převzít iniciativu. Pozemkový fond byl v listopadu roku 1998 donucen okolnostmi a nátlakem obce vyvolat jednání o budoucnosti Tranagra. Tohoto jednání se zúčastnil Jan Laitl, coby zástupce společnosti, která pro pozemkový fond zajišťovala některé činnosti, související s privatizací a likvidací vybraných státních podniků. Na tomto jednání byly dosavadní orgány společnosti odvolány a na jejich místo dosazeny nové. Předsedou nového představenstva se stal Jan Laitl a do orgánů společnosti se dostali (mezi jinými) zástupci obce Třanovice: Jan Tomiczek a Oto Onderek. Nové vedení dostalo za úkol zpracovat analýzu a návrh řešení situace v Tranagru.

Nabízely se tři varianty budoucího vývoje: pokračování ve stávajících aktivitách společnosti, změna jejího programu, nebo likvidace. Pozemkový fond se v únoru 1999 rozhodl pro třetí variantu.

Jednoho dne Jan Laitl potkal v Praze svého starého přítele, Karla Barona, a přesvědčil ho ke spolupráci. Karel Baron se v květnu 1999 vydal do Třanovic obhlédnout situaci a poprvé se zde setkal s Janem Tomiczkem a Oto Onderkem. Ačkoli byla katarze Tranagra již delší dobu „na spadnutí“, teprve setkání těchto tří lze považovat za opravdový začátek celého příběhu revitalizace. ■

OSOBNÍ VZPOMÍNKY

Petr Vankát

• *Jednatel společnosti STAVORENOL s.r.o.*

Kořeny stavební firmy Stavorenol sahají až do roku 1990, kdy jsem jako fyzická osoba zahájil podnikání v autoopravárenství a nákladní dopravě a od roku 1992 začal působit převážně v oblasti stavebnictví. Postupný nárůst objemu produkce si vyžádal transformaci na společnost s ručením omezením. V roce 2002 došlo k transformaci firmy VAPE – Ing. Vankát Petr na společnost s ručením omezením pod názvem STAVORENOL s.r.o., na kterou byly postupně převedeny veškeré aktivity.

V roce 2006 došlo k rozšíření areálu v Třanovicích o skladovací halu a administrativní budovu pro potřeby stavebnin z důvodu stoupající poptávky zákazníků. Toto rozšíření přineslo výrazné zlepšení a zkvalitnění služeb v oblasti prodeje stavebních a sypaných hmot. Na základě požadavků našich klientů, kteří vyžadovali čím

dál častěji servis od první projektové ideje až po provozní stavby, začala společnost STAVORENOL s.r.o. od roku 2006 poskytovat i služby projektční, inženýrské a poradenské ve vlastním projektčním ateliéru v Českém Těšíně.

V roce 2011 začala společnost STAVORENOL s.r.o., na základě rozhodnutí Krajského úřadu MSK, provozovat recyklační středisko v areálu v Třanovicích, spočívající ve sběru, výkupu a následném využívání odpadů. V rámci zkvalitňování služeb jsme zavedli a používáme certifikovaný systém managementu kvality dle ČSN EN ISO 9001:2009 a systém environmentálního managementu dle ČSN EN ISO 14001:2005.

Naše práce byla také několikrát oceněna odbornými porotami v rámci soutěží staveb roku.

PROTI VĚTRU

■ Situace na konci roku 1998 byla téměř beznadějná. Vesnice kdesi daleko od Prahy, se „svým“ brownfieldem, spoustou problémů, zanedbatelnými zdroji a naivní vizí happyendu. Všem zúčastněným bylo od počátku zřejmé, že naplnění jejich vize bude vyžadovat spoustu úsilí a výsledek se dostaví až za dlouho, pokud se vůbec dostaví. A kdyby tehdy bývali věděli, kolik dalších netušených komplikací v průběhu realizace nastane, kdo ví...

Rozsah a spletnost problémů souvisejících s revitalizací areálu Tranagra mnohonásobně převyšovaly možnosti obce a ta byla nucena realizovat své záměry formou dílčích projektů s podporou vnějších zdrojů: kapitálu a kreativity místních podnikatelů a dotací nejrůznějších institucí. Nelze na tomto (ani žádném jiném) místě podat úplný a přesný přehled veškerých aktivit. Lze však připomenout nejvýznamnější z nich a poukázat na další, jimž zde nemůže být dán srovnatelný prostor, byť by si jej možná zasloužily.

Koncepční příprava

Z prvních setkání Jana Tomiczka, Karla Barona a Oto Onderka vyplynula základní strategie obce při revitalizaci areálu Tranagra. Tato strategie stála na třech cílech, jichž muselo být dosaženo:

- Obec získá pod kontrolu celý areál Tranagra.
- Jednotlivé objekty budou prodány místním a regionálním podnikatelům, kteří je obnoví a umístí do nich své nezemědělské aktivity.
- Centrální část areálu (Kaplův dvůr) bude v majetku obce a bude využita pro podporu drobného podnikání a pro služby občanům.

Tato zprvu nepsaná strategie se stala v prosinci 1999 jedním z hlavních pilířů Strategie rozvoje mikroregionu obcí povodí Stonávky. Tento dokument zpracovala obcí zřízená společnost Třanovice služby na základě podrobné situační analýzy a zhodnocení rozvojového potenciálu území Třanovic a dalších osmi obcí. Mikroregionální strategie ústila ve formulaci globálních rozvojových cílů a konkrétních opatření. Revitalizace areálu Tranagra byla do této strategie zahrnuta jako projekt č. 6.1.4.1: „Pilotní projekt revitalizace nevyužitých zemědělských objektů do vesnické podnikatelské zóny a podnikatelského inkubátoru jako zdroj pracovních a podnikatelských příležitostí v mikroregionu“.

Současně s touto strategií byl zpracován „Program podpory řešení zaměstnanosti v mikroregionu obcí povodí Stonávky v okrese Frýdek-Místek, založený na využití objektů zemědělské společnosti TRANAGRO, a.s. Třanovice, vytvořením vesnické průmyslové zóny“ a „Studie využití a udržování zemědělských

ploch, stávajících zemědělských objektů a návrh pozemkových úprav“. Kromě revitalizace areálu Tranagra obsahovala mikroregionální strategie také projekt č. 6.1.4.2: „Seznam dalších nevyužitých zemědělských objektů v mikroregionu a možnosti směrů jejich revitalizace“. Jeho smyslem bylo přenést (očekávané) pozitivní zkušenosti z Třanovic do dalších, podobně postižených lokalit v mikroregionu. Bohužel, k dosažení podobných výsledků nestačí přenést pouze know-how. Takový už je ale život: když dva dělají totéž ...

V návaznosti na uvedenou tříbodovou strategii byly následně zpracovány veškeré dokumentace potřebné k dalším krokům přípravy a realizace projektu. Komplikace, které postupně přicházely s časem, sice vedly k jejich nesčetným úpravám, nicméně vytyčené cíle zůstaly po celou dobu neměnné.

Finanční a majetkové vypořádání

Likvidací společnosti Tranagro pozemkový fond pověřil Jana Laitla. Jeho předchůdci mu ve vedení Tranagra zanechali majetek v účetní hodnotě přes sto milionů korun a spoustu dluhů. Nemovitosti v majetku Tranagra byly zatíženy několikanásobnými zástavami, což z nich dělalo neprodejné ruiny. Dům v reálné hodnotě milion korun, na němž váznou dluhy za dva miliony, může koupit jen nenapravitelný optimista nebo cvok. Téměř všehoschopné partnery pro tento téměř nesplnitelný úkol Jan Laitl našel v Janu Tomiczkovi a Karlu Baronovi.

Obec postupně skupila část pohledávek za Tranagrem, čímž se stala jeho největším věřitelem. Obratem za ně od Tranagra koupila strategicky významné nezastavěné plochy v areálu, na nichž mohla následně realizovat obecní projekty, nezbytné k přetvoření areálu na podnikatelsky atraktivní zónu. Stavby v areálu Tranagra byly postupně prodávány podnikatelům, které starosta našel a přesvědčil k tomu, aby je koupili. Aby se tak stalo, obec podnikatelům nabídla půjčku ve formě pohledávek za Tranagrem až do výše poloviny kupní ceny. Součástí nabídky obce bylo, že se tato půjčka stane nenávratnou (dotací) za podmínky, že daný podnikatel bude v obci a v koupené nemovitosti podnikat po dobu alespoň pěti let. Z finančních prostředků získaných prodejem byly postupně uvolňovány zástavy na dalších objektech, které byly prodávány dalším podnikatelům.

Finanční a majetkové vypořádání Tranagra detailněji popisují Jan Laitl, Karel Baron a Oto Onderek ve svých osobních vzpomínkách (na příslušných místech této publikace). Z jejich vyprávění je zřejmé, do jak komplikovaných a riskantních operací se obec pouštěla. Nicméně, podařilo se. Během několika následujících let se podařilo převést veškeré objekty a plochy do obecního nebo soukromého vlastnictví a vypořádat téměř všechny závazky Tranagra. Poslední ze skříně vypadnuvší kostlivec poslal Tranagro v květnu 2003 do konkurzu. Formálně přestalo existovat v dubnu 2006 výmazem z obchodního rejstříku.

Institucionální zajištění

Od počátku bylo zřejmé, že takto náročný projekt nelze připravit a už vůbec ne realizovat partou nadšenců kolem starosty obce a jeho vizí. V červnu 1999 obec založila svou obecně prospěšnou společnost Třanovice služby a jejím řízením pověřila Oto Onderka. Ačkoli bylo primárním posláním této společnosti zabezpečování širokého (a postupem času stále širšího) spektra komunálních služeb, prakticky okamžitě se součástí jejich aktivit stala institucionální podpora revitalizace areálu Tranagra.

V září 1999 obec iniciovala vznik Sdružení obcí povodí Stonávky, jehož účelem bylo spojit jednotlivé obce při řešení úkolů, které byly nad síly jednotlivých obcí. Tento svazek obcí zpočátku pokrýval území všech obcí, které kdysi spadaly pod střediskovou obec Hnojník. Krátce po založení svazku se k těmto obcím připojila sousední Ropice. Na úrovni mikroregionu byla v následujících letech realizována řada společných projektů v nejrůznějších oblastech, prvním společným krokem však byla příprava společné rozvojové strategie.

Když obec Třanovice spolu s okolními obcemi uvažovala komu zadat zpracování Strategie rozvoje mikroregionu obcí povodí Stonávky, Karel Baron vnuknul Janu Tomiczkovi myšlenku, že by tímto zpracovatelem mohla být společnost Třanovice služby. Tím se činnost této obecně prospěšné společnosti rozšířila o strategické plánování územního rozvoje. V souvislosti s realizací obecních i soukromých projektů v areálu Tranagra se postupně začala zabývat také přípravou žádostí o dotace, administrací při přípravě a realizaci projektů, výběrovými řízeními, inženýrskou činností při výstavbě a dalšími aktivitami v oblasti rozvoje venkova. Rozšiřování portfolia společnosti si vyžádalo posílení odborných kapacit, kterým zakrátko začaly být Třanovice malé a začaly své služby poskytovat také okolním obcím a mikroregionům.

V roce 2000 obec založila vlastní školu obnovy venkova, zprvu jako organizaci bez právní subjektivity. Účelem této organizace mělo být posilování vnitřních rozvojových kapacit mikroregionu obcí povodí Stonávky prostřednictvím vzdělávání místních aktérů (nejen) z řad samospráv. Postupem času se její územní působnost rozšířila na celý Moravskoslezský kraj a rozsah jejích činností se značně rozrostl. V prosinci 2011 škola obnovy venkova získala právní subjektivitu fúzí s Moravskoslezskou energetickou agenturou. Ta vznikla v srpnu 2006 jako jeden z dílčích výstupů tehdejších aktivit obce v oblasti obnovitelných zdrojů energií. Škole obnovy venkova i aktivitám v oblasti obnovitelných zdrojů energie se tato publikace blíže věnuje v následující kapitole.

V souvislosti s přípravou Česka na vstup do Evropské unie vznikla v březnu 2004 v Pobeskydí místní akční skupina a opět v tom měli prsty Jan Tomiczek, Karel Baron a Oto Onderek. Tato místní akční skupina vznikla jako partnerský „projekt“ čtyř svazků obcí a ačkoli nad ní Třanovice měly fakticky stejnou kontrolu jako kterákoli další z celkem 43 obcí území její tehdejší působnosti, významně se podílely na jejím směřování. Ředitelem místní akční skupiny

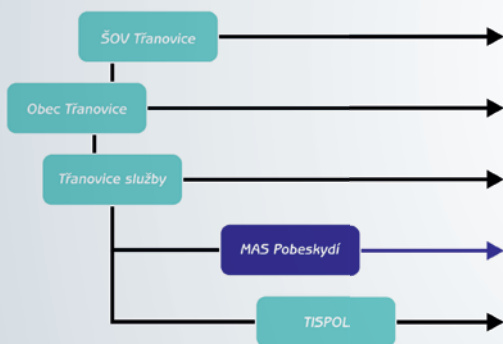
a předsedou jejího programového výboru se stal Oto Onderek. Také místní akční skupině se tato publikace krátce věnuje v následující kapitole.

Mezitím se aktivity společnosti Třanovice služby rozrostly natolik, že jejich setrvání pod jednou značkou již nebylo nadále udržitelné. Ředitel společnosti organizoval během jednoho pracovního dne údržbu místního lesa, hrabání listů na hřbitově, autobusovou dopravu, výběr poplatků za vodné a stočné, nájmu od osob ubytovaných v obecních bytech, přípravu a realizaci obecních projektů v Kapplově dvoře i jinde, včetně zpracování žádostí o dotace a jejich administrace, výběrových řízení a stavebního dozoru, a ve zbývajícím (!!?) čase se věnoval rozvojovým projektům a strategiím pro zákazníky z řad obcí a mikroregionů z širokého okolí.

Poslední zmiňované služby společnost poskytovala na komerčním principu, což přinášelo na jedné straně zdroj příjmů pro aktivity v Třanovicích, na druhé straně se jejich prostřednictvím v Třanovicích soustředily znalosti a zkušenosti s přípravou a realizací rozvojových projektů. Obojí významně přispělo k tomu, že se Třanovicím v té době dařilo. Obec v té době disponovala takovými kapacitami pro přípravu a realizaci rozvojových projektů a strategií, jakými nedisponovala naprostá většina okolních měst. V seznamech projektů podpořených z národních nebo evropských dotačních zdrojů v té době vedle velkých a dotačně aktivních měst z celé republiky pravidelně figurovaly „jakési“ Třanovice, o nichž téměř nikdo nevěděl, co jsou zač a co mají za lubem.

V dubnu 2005 obec založila společnost TISPOL, která od společnosti Třanovice služby převzala veškeré technické činnosti související s připravovanými a realizovanými investicemi a personální kapacitou pro jejich zajišťování. Jednatel společnosti se stal Boris Guziur, někdejší zástupce ředitele společnosti Třanovice služby. Jádro týmu pro přípravu a realizaci rozvojových projektů a strategií v téže době vstoupilo do místní akční skupiny Pobeskydí. Vedením společnosti Třanovice služby byl pověřen Petr Krzywoń.

Institucionální zajištění rozvoje Třanovic

Vytváření a soustavné přispůsobování institucionálního zajištění revitalizace bylo klíčovým prvkem úspěchu projektu a navazujících aktivit. Obec velikosti Třanovic by nikdy nemohla realizovat takto náročný projekt bez „baterie“ specialistů v zádech a tito specialisté by nikdy nebyli profesionály, kdyby neměli možnost rozvíjet své znalosti a zkušenosti a udržovat se ve svých oborech

soustavně na špičce nebo alespoň v pelotonu.

Přehled institucionálního zajištění revitalizace by nebyl úplný bez zmínky o aktivitách místních podnikatelů, neziskových organizací, blízkých spolupracovníků z řad úředníků a politiků na regionální i celostátní úrovni. Je zásluhou především Jana Tomiczka, Karla Barona a Oto Onderka, že se vždy podařilo nalézt a přesvědčit někoho

chápavého a vstřícného ke spolupráci. Nelze na tomto místě zmínit všechny, kteří k úspěchu společného díla napomohli, byť jen tím, že ve správnou chvíli někde utrousili zdánlivě bezvýznamnou poznámku nebo alespoň nepřekáželi (kde by jinak překážet mohli). Je však nutné ocenit prozíravost a odvalu všech podnikatelů, kteří koupili chátrající kravín nebo sklad a vybudovali v nich reprezentativní sídla a provozy svých společností. Bez nich by se projekt nepodařilo realizovat; a pokud ano, byl by k ničemu.

Vlastní realizace

Revitalizace areálu Tranagra a přilehlých objektů probíhala po dvou osách. V návaznosti na finanční a majetkové vypořádání realizovali své projekty podnikatelé, kteří postupně odkupovali jednotlivé objekty, přebudovali je pro své potřeby a umísťovali do nich své provozy. Těchto projektů byly desítky a nelze na tomto místě psát jednotlivě o každém z nich. Lze pouze odhadovat, že celková výše podnikatelských investic v zóně výrazně převýšila sto milionů korun. Kolik to bylo přesně, nebo alespoň zhruba, už nikdo nikdy nezjistí; zůstane to tajemstvím.

Jedním z prvních soukromých investorů v areálu někdejšího Tranagra byla SPETRA CZ manželů Barteczkových. Tato dopravní a spediční společnost rekonstruovala objekt někdejšího skladu a vybudovala vedle něj parkoviště a své sídlo.

V pozdějších letech v zóně postavila myčku a servis nákladních automobilů, který provozuje ve spolupráci se společností SCANIA CZECH REPUBLIC, odkoupila a rekonstruovala místní čerpací stanici pohonných hmot a vybudovala spediční sklad. V současnosti je SPETRA CZ největším zaměstnavatelem v zóně.

Dalšími významnými soukromými investory byly firmy Jindřicha Mackowského CHOVEX a AGROCHOVEX. Odkoupily objekty někdejšího teletniku a vybudovaly v nich svá sídla, sklad, pěstírnu akvarijních ryb a výrobu krmiv pro malá zvířata. V roce 2007 se obě firmy staly součástí rodiny Vitakraftu a pod touto značkou působí na trzích nejen v Česku, ale také v okolních zemích.

Objekty někdejší sušárny krmných směsí byly rekonstruovány společností PATREM PIPE TECHNOLOGIES, která se zabývá výrobou plastových tubulárních produktů a jejich příslušenství a ve svém oboru patří mezi nejvýznamnější světové exportéry. Sklady a garáže rekonstruovala firma Rudolfa Szarzce. Někdejší kasárna na kopci nad Tranagrem revitalizovala společnost VINIS, která obchoduje s jemnou mechanikou. Další soukromí investoři podnikají převážně v pronajatých prostorách.

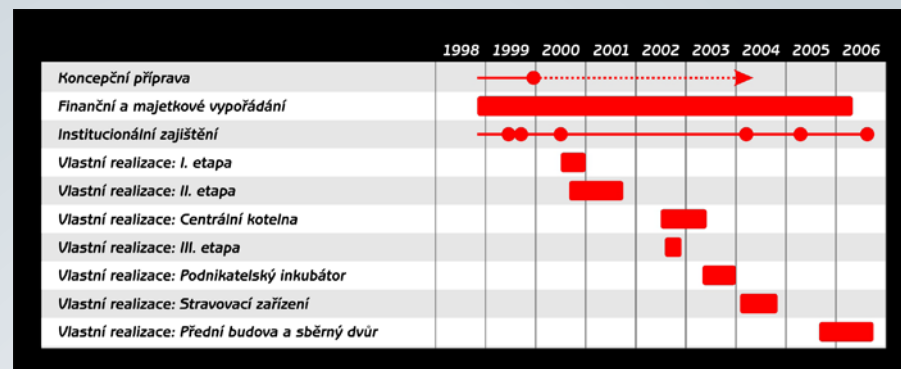
Samostatnou kapitolou, která nijak nesouvisí s revitalizací areálu Tranagra, bylo vybudování podzemního zásobníku plynu. Ten byl na kopci nad Tranagrem vybudován nákladem téměř jedné miliardy korun a uveden do provozu v roce 2000. V letech 2009–2012 prošel rozsáhlou modernizací spojenou s rozšířením skladovací kapacity.

Obecní projekty se soustředily na vytvoření technického zázemí pro fungování celé zóny a na revitalizaci jejího centrálního objektu (Kapplova dvora). Přehled celkové finanční náročnosti, přijatých dotací a časového sledu jednotlivých obecních projektů obsahují zde příložená tabulka a Ganttův diagram. Na tomto místě je nutné poukázat na několik věcí. Údaje o financování celého projektu jsou jen přesným součtem téměř nic neříkajících účetních zápisů. Výši přijaté dotace lze snadno sečíst. Nelze však sečíst veškeré výdaje spojené s realizací jednotlivých projektů. Nezapočteny jsou desetitisíce kilometrů na cestách a hodin často dobrovolné práce, tisíce telefonátů, nehledě na probdělé noci a vypadané vlasy všech zúčastněných (ani jejich jména už nikdo nikdy nedá dohromady). Buď to nemusí být z harmonogramu jednotlivých projektů na první pohled patrné (z doprovodných fotografií však určitě ano), pracovalo se nepřetržitě. Zatímco se jeden objekt slavnostně otevíral, probíhala výstavba druhého, výběr dodavatele na třetí a plánovaly se čtvrtý a pátý. Práce bylo dost.

Ve třech etapách proběhlo budování základní technické a dopravní infrastruktury. V první etapě (2000) byla vybudována čistírna odpadních vod a navazující hlavní kanalizační sběrač. V druhé etapě (2000–2001) obec

Průběh realizace popisují ve svých osobních vzpomínkách vybraní aktéři revitalizace. Není smyslem této kapitoly duplikovat tyto vzpomínky suchým textem, ale poskytnout jim kontext (seřadit data, sečíst čísla), bez něž by jednotlivé vzpomínky mohly nepozornému čtenáři připadat jako slepenec vzájemně nesusouvisejících historek.

Sled hlavních událostí revitalizace

Finanční náročnost revitalizace (obecní aktivity)

FÁZE: ETAPA	VÝDAJE*	DOTACE*
Finanční a majetkové vypořádání	8 500	--
Vlastní realizace: I. Etapa	12 429	7 300
Vlastní realizace: II. Etapa	8 079	4 039
Vlastní realizace: Centrální kotelna	16 139	13 261
Vlastní realizace: III. Etapa	6 356	4 412
Vlastní realizace: Podnikatelský inkubátor	15 199	10 600
Vlastní realizace: Stravovací zařízení	15 973	13 184
Vlastní realizace: Přední budova a sběrný dvůr	56 871	49 552
Celkem	139 545	102 348

* V tisících Kč

rekonstruovala a doplnila základní technickou infrastrukturu: splaškovou a dešťovou kanalizaci, vodovodní řad, plynovod a rozvody nízkého napětí. Ve třetí etapě (2002) byla vybudováním parkovišť doplněna dopravní infrastruktura, byly upraveny zpevněné i nezpevněné plochy a do areálu bylo zavedeno veřejné osvětlení. Na realizaci těchto tří projektů obec získala podporu Regionálního programu podpory rozvoje severozápadních Čech a Ostravského regionu.

Další obecní projekt se zaměřoval na vybudování centrální kotelny. Původní plynová kotelna stála na svém místě už pouze silou vůle a většina vyprodukovaného tepla (dokud ještě nějaké produkovala) unikala děravými rozvody. Zastupitelé obce se na jedné ze studijních akcí školy obnovy venkova inspirovali rakouskými vzory a rozhodli se pro experiment s obnovitelnými zdroji energie. Výstavba kotelny proběhla v letech 2002 a 2003 a byla podpořena dotací státního fondu životního prostředí. Velkoryse dimenzovaná budova kotelny byla vybavena kotlem na dřevní štěpku o výkonu 350 kW a solárními kolektory a součástí projektu bylo také pořízení traktoru a štěpkovače pro zásobování kotelny palivem. Kromě technologie vytápění kotelna zahrnuje kanceláře a sociální zázemí zaměstnanců společnosti Týňovice služby, která zde od slavnostního otevření kotelny nepřetržitě sídlí. Kotelna zásobuje teplem objekty Kapplova dvora a sousedního bytového domu.

Revitalizace hlavní části budov někdejšího Kapplova dvora narazila na nečekané komplikace. Obec měla v úmyslu uplatnit tento projekt v připravovaném předvstupním programu SAPARD. Svůj projekt připravila díky Karlu Baronovi a týmu ve společnosti Třanovice služby tak dobře, že některé dokumenty roky visely na webových stránkách ministerstva pro místní rozvoj jako vzorové. Kopírovali je mnozí, aby z toho ve výsledku Třanovice neměly nic. Program SAPARD byl koncipovaný pro společné projekty venkovských mikroregionů a jeho řídicí orgány se rozhodly po socialisticku ocenit všechny stejnou částkou padesáti milionů korun, bez ohledu na kvalitu připravovaných projektů. A protože by třanovický (vzorový) projekt vyčerpal veškeré zdroje určené pro mikroregion obcí povodí Stonávky, obec se rozhodla svůj projekt stáhnout, rozsekat na dílčí části a realizovat je per partes. Autorům projektu zbyl jen cimrmanovský pocit nedocnění za práci, ze které měli užitek jiní.

První přišel na řadu podnikatelský inkubátor. Výstavba tohoto objektu proběhla v roce 2003 s podporou Regionálního programu podpory rozvoje severozápadních Čech a Ostravského regionu a rozpočtu Moravskoslezského kraje. Nově vybudovaný inkubátor se nachází na místě někdejší odchovny brojlerů, což dává spojení „podnikatelský inkubátor“ zvláštní kouzlo.

Na podnikatelský inkubátor navázala výstavba stravovacího zařízení. Probíhala v roce 2004 s podporou předvstupního programu SAPARD (Třanovice se

konečně dočkaly!). Kromě kuchyně a jídelny pro tehdy již tři stovky zaměstnanců firem v podnikatelské zóně se v horním patře objektu nachází školící místnost s audiovizuální technikou a společenská místnost.

Poslední a finančně nejnáročnější etapou revitalizace Kapplova dvora byla rekonstrukce přední budovy (s hlavním vjezdem) a výstavba sběrného dvora. Stavba probíhala v letech 2005 a 2006 a byla podpořena předvstupním fondem Phare 2003/1 a rozpočtem Moravskoslezského kraje. Budova svým účelem navazuje na podnikatelský inkubátor. Uvnitř se nachází další kancelářské a dílenské prostory využívané místními podnikateli, neziskovými organizacemi a společností Třanovice služby.

5. října 2006 proběhlo slavnostní otevření přední budovy, čímž se projekt revitalizace po osmi letech v podstatě uzavřel. Nad hlavní vjezd do dvora byl umístěn nápis „Kaplův dvůr“, byly proneseny slavnostní řeči, bylo snědno, co bylo nachystáno. Pro pozvané i veřejnost se možná jednalo o tuctové slavnostní otevírání, ale pro hlavní aktéry projektu to byla výjimečná událost. Jedno velké dobrodružství skončilo a ve vzduchu visela otázka: „Co dál?“ ■

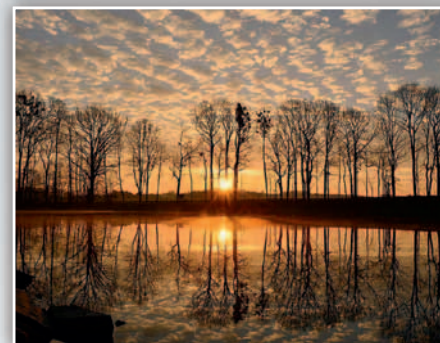
ÚKROKY STRANOU

■ Tah na bránu, znalosti a zkušenosti, nabyté v průběhu revitalizace byly mnohokrát zúročeny při realizaci obecních i soukromých projektů. Aktivita obce se přitom nezastavila na hranicích katastru, ale měly své dopady i v okolních obcích a všude, kde se našla vůle experimentovat. Do aktivit iniciovaných obcí se zapojily nejen samosprávy, ale též četné podnikatelské a neziskové subjekty. Ne vše dopadlo podle očekávání, ale tak to chodí. Někdo, v tomto případě obec Třanovice, musí prošlapat i slepé uličky, aby zjistil, že tudy cesta nevede. Někdy chyběla vůle partnerů, jindy úspěchu zabránily zprvu nepředvídatelné okolnosti, ale i to je výsledek. Následující odstavce neobsahují ani zdaleka všechno a určitě ne detaily; jsou pouhou připomínkou toho, že obec si je více než vědoma své-ho zákonem daného poslání pečovat o všestranný rozvoj svého území.

Výběr z dalších obecních aktivit

Revitalizace areálu Tranagra vyvolala potřebu realizace navazujících projektů v obci. Jedním z prvořadých úkolů bylo vypořádat se s nárůstem dopravy, tím spíše, že k němu dochází jaksi samovolně (i bez rozvoje podnikání). Neuralgickým bodem dopravní sítě v Třanovicích dlouhodobě byla křižovatka (jediná v obci hodná toho označení). Ta byla rekonstruována hned dvakrát a v současnosti má podobu kruhového objezdu. Obec kromě toho posílila dopravní bezpečnost, dostupnost a obslužnost výstavbou chodníků, vybudováním autobusové zastávky při podnikatelské zóně a autobusové točny pod rychlostní komunikací č. R48.

Kromě podnikatelské zóny obec významně investovala do rozvoje technické infrastruktury pro bytovou zástavbu a do základní občanské vybavenosti. Budova základní a mateřské školy se dočkala rekonstrukce a přístavby, v jejím sousedství obec vybuodovala knihovnu, tělocvičnu, sportovní hřiště s umělým

povrchem a dětské hřiště. Obec také převzala do svého majetku a rekonstruovala zchátralý objekt bytového domu u Kapplova dvora. Jak se sluší a patří na řádně vedenou obec, mezi posledními přišla na řadu budova obecního úřadu.

Obec také usiluje o zkvalitnění veřejných prostranství a životního prostředí v intra i extravilánu obce. Rekonstruovala okolí míst posledního odpočinku u obou třanovických kostelů. Místní farní sbor ve spolupráci s obcí navázal na úpravy evangelického hřbitova vybudováním muzea Jiřího Třanovského. Navážkou zeminy na kopec za podnikatelskou zónou vznikl třanovický Matterhorn, který v zimě slouží sánkařům a nenáročným lyžařům. V obci proběhly komplexní pozemkové úpravy, obec obnovila rybníky a plochy veřejné zeleně a vybuodovala lesopark s jezírkem. Jedním z posledních a nejvýznamnějších projektů obce bylo vybudování SEN centra s osmi bytovými jednotkami určenými pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a s registrovanými sociálními službami denního stacionáře, osobní asistence a tísňové péče.

Škola obnovy venkova

Předchozí kapitola obsahuje zmínku o škole obnovy venkova, kterou obec založila v roce 2000, neboť si dobře uvědomovala význam informací, znalostí a zkušeností v rozvoji venkova. Řadu let škola obnovy venkova fungovala bez právní subjektivity, jako dočasná organizační struktura projektů, které obec realizovala v oblasti vzdělávání aktérů rozvoje venkova. Tento stav permanentního provizoria skončil v prosinci 2011, kdy škola obnovy venkova převzala právní subjektivitu Moravskoslezské energetické agentury. Činnost školy organizačně zabezpečuje Jana Liberdová.

Škola obnovy venkova zpočátku působila pouze v mikroregionu obcí povodí Stonávky, již v roce 2001 se však začala starat o akce krajské organizace Spolku

pro obnovu venkova. K hlavním činnostem školy patří organizace konferencí, seminářů, exkurzí, studijních cest a dalších vzdělávacích akcí pro zástupce samospráv, ale též podnikatelských subjektů, neziskových organizací, pro širokou veřejnost, děti, dospívající a seniory nevyjímaje. Škála témat, jimž se škola věnuje, je v zásadě bezbřehá. Jejich pojítkem je venkov, hřiště, na němž se dá hrát spousta her.

K nejvýznamnějším tematickým oblastem činnosti školy dlouhodobě patří zejména problematika občanské participace, udržitelného rozvoje venkova, využití obnovitelných zdrojů energie, revitalizace brownfieldů, odpadové hospodářství, venkovská krajina a architektura.

K vlajkovým lodím dosavadní činnosti školy patří organizace setkání škol obnovy venkova České republiky (2003) a mezinárodního setkání škol obnovy venkova (2004). U příležitosti druhé z těchto akcí škola vydala brožuru Školy obnovy venkova v České republice. Na tuto publikační prvotinu následně navázala autorstvím a spoluautorstvím dalších publikací. Ta, kterou právě čtete, je jednou z nich.

Cílem studijních cest organizovaných školou obnovy venkova jsou inspirativní tuzemské i zahraniční regiony a významné tematicky zaměřené akce národního i celoevropského významu. Že se nejedná o „neškodné výlety“ bez praktického dopadu dokládá hned první studijní cesta do zahraničí, která směřovala v roce 2001 do Rakouska. Zaměřovala se na energetické využití odpadního dřeva a významně přispěla k tomu, že se Třanovice přiblížily praktickému využití biomasy a dalších zdrojů obnovitelné energie. Následovaly studijní cesty do Norska, Irsko, Walesu, Finska, Bulharska, Německa, Francie, Litvy, Estonska, Srbska a na Slovensko.

V roce 2009 škola obnovy venkova realizovala projekt Praktikum environmentální výchovy. Jeho cílem bylo prezentovat žákům okolních základních

a středních škol problematiku udržitelného rozvoje na reálných příkladech z Třanovic a sousedních obcí. Projekt se setkal s nebývalým úspěchem, na který navázaly další, obdobně zaměřené projekty. Během následujících let Třanovice navštívily tisíce žáků a studentů, včetně návštěv z okolních vysokých škol. Od roku 2013 škola organizuje také virtuální univerzitu třetího věku a od roku 2015 jazykové kurzy pro veřejnost.

Využití obnovitelných zdrojů

S biomasou Třanovice začaly koketovat už v roce 1999. Strategie rozvoje mikroregionu obcí povodí Stonávky obsahuje projekt č. 6.1.2.5: „Pěstování biomasy a její energetické zpracování“, který byl detailněji rozpracován v roce 2000 stejnojmennou studií. Na tyto přípravné koncepční práce navázala již zmiňovaná studijní cesta školy obnovy venkova do Rakouska. Tyto aktivity byly motivovány řešením dvou zdánlivě nesouvisejících problémů. Za prvé, v rozptýlené slezské zástavbě nelze provést ekonomicky opodstatněnou plošnou plynofikaci. Za druhé, méně bonitní zemědělská půda v té době neměla své tržně nekritické využití a byla v masivní míře ponechávána ladem. Spojení zemědělství s energetikou by umožnilo zabít dvě mouchy jednou ranou.

Aby nezůstalo jen u plánů, Třanovice vybudovaly vlastní centrální kotelnu na biomasu v areálu Kapplova dvora (viz předchozí kapitola) a v roce 2002

experimentálně osely šest hektarů pole za podnikatelskou zónou energetickým šťovíkem. Tato až dvoumetrová rostlina má údajně výhřevnost srovnatelnou s kvalitním hnědým uhlím, nevyžaduje žádné speciální podmínky a péči pro svůj růst a přitom roste jako divák, k její sklizni lze využít klasickou zemědělskou techniku, je vhodná jak pro přímé spalování, tak pro výrobu pelet a před přímým spálením nevyžaduje

žádnou speciální úpravu. Šťovíková alternativa plynofikace vypadala nadějně.

Po několika prvních sklizních se ukázalo, že tolik vychvalované vlastnosti energetického šťovíku je nutné brát s jistou rezervou. Úroda neodpovídala slibům prodejců osiva, navíc obci spadla do klína téměř bezpracná alternativa. Krátce po vybudování centrální kotelny na biomasu došlo ke změně legislativy v oblasti ochrany ovzduší a do Třanovic začali svážet dřevní odpad z údržby zeleně (veřejných prostranství, zahrad a dalších ploch) dodavatelé z širokého okolí. Třanovice služby jako provozovatel kotelny jim vystavily doklad o ekologické likvidaci (čímž bylo zákonu učiněno zadost), dřevní odpad dovezený až před kotelnu vlastním nákladem seštěpkovaly a spálily. Kapplův dvůr a sousední bytový dům jsou dodnes vytápěny s minimálními náklady.

Na tyto aktivity navázaly Třanovice v roce 2003 zpracováním studie „Pilotní projekt využití biomasy v Pobeskydí“, která se stala o rok později vlajkovou lodí připravované strategie nově založené místní akční skupiny. V následujících letech se na základě této strategie podařilo dosáhnout řady dílčích úspěchů. Biomasou dnes vytápí domácnosti své rodinné domy, podnikatelé své provozovny a samosprávy objekty občanské vybavenosti. Ačkoli se nejedná o statisticky významné počty, jde o jednoznačný úspěch, neboť se těmito příklady podařilo prokázat, že energetické využití biomasy může mít na venkově své ekonomické opodstatnění v řadě různých podob.

Korektně je třeba přiznat, že řada nápadů nedošla svého naplnění. Na svou realizaci čeká například projekt peletkárny, která by účelově pěstovanou či odpadní biomasu zpracovávala do podoby využitelné v domácnostech. Nerealizovány zůstaly projekty centrálního vytápění biomasou v některých obcích. Na vině je zčásti nedůvěra k inovacím, byť by byly stokrát experimentálně vyvráceny veškeré pochybnosti, zčásti lenost dělat věci jinak, i kdyby bylo sto důvodů ke změně, zčásti neochota aktérů z různých sektorů spolupracovat a pod kůži zažraný resortismus české veřejné správy. Příklad za všechny:

Využití odpadní biomasy z lesů a polí nebo účelově pěstované biomasy vyžaduje nutně spolupráci producentů, zpracovatelů a koncových odběratelů. V podstatě se jedná o vytvoření zcela nového trhu, tj. nabídky a poptávky; obojí nebo nic. Úspěchů se podařilo dosáhnout především tam, kde žádná dohoda nebyla nutná. Třanovice jsou závislé především na dřevním odpadu z údržby vlastních lesů a veřejných prostranství. Domácí i obecní kotelny na dřevní pelety nebo brikety jsou zásobovány vzdálenými dodavateli. Do vybudování peletkárny v místních podmínkách by se pustil leda nenapravitelný idealista, který by spoléhal na slovo zemědělců, že budou dodávat vstupní suroviny. Pokud se totiž Evropská unie rozhodne, že počínaje zítřkem bude bohatě dotovat například pěstování ananasu, nemusí už pozítří růst na polích v Pobeskydí téměř nic jiného.

Z podobných důvodů ztroskotala snaha obce o vytvoření krajského klastru obnovitelných energetických zdrojů a Moravskoslezské energetické agentury. Obě organizace sice vznikly, ale po řadu let byly jen prázdnou skořápkou. Na

produktivní a vzájemně výhodnou spolupráci je zkrátka zapotřebí alespoň dvou partnerů. V tomto ohledu třanovické vize předběhly svou dobu. Nikoli poprvé a nikoli naposledy.

Místní akční skupina Pobeskydí

Místní akční skupiny jsou zvláštní instituce; nepatří ani k veřejnému, ani k soukromému podnikatelskému nebo neziskovému sektoru. Jsou partnerstvím různých subjektů, které spojuje zájem o rozvoj regionu, v němž působí. Jsou postaveny na přesvědčení, že místní aktéři včetně obyvatel znají nejlépe svá území, jsou schopni nejlépe identifikovat prioritní cíle jejich rozvoje a nástroje jejich dosahování. Stát místním akčním skupinám metodicky pomáhá, finančně je podporuje, do jejich rozhodování jim však nezasahuje. Co se doma upeče, to se doma sní. Tolik teorie.

V Evropě vznikají místní akční skupiny od počátku devadesátých let a Evropská unie je ve venkovských oblastech podporuje prostřednictvím finančních nástrojů typu LEADER (jejich názvy, pravidla a institucionální ukotvení se soustavně mění, ale to je nepodstatné). V očekávání vstupu Česka do Evropské unie se národní instituce začaly připravovat také na zavedení těchto finančních nástrojů. Byly podporovány partnerské projekty různých subjektů s cílem vytvořit prostředí pro vznik místních akčních skupin na českém venkově.

Místní akční skupina Pobeskydí za svůj start vděčí náhodě. Neznámý úředník ministerstva zemědělství svého času obesílal předem vybrané mikroregiony s pozvánkou na jednání, na němž s nimi mělo být projednáno jejich zapojení do přípravy na spuštění programů typu LEADER v Česku. Tento úředník však omylem, v němž možná žije dodnes, zaslal pozvánku místo do Frýdlantu (v Libereckém kraji) do Frýdlantu nad Ostravicí. Pozvánka se dostala do rukou Karlu Baronovi, který pochopil, že se může jednat o významnou příležitost, a navíc si nechtěl nechat ujít výraz v tvářích úředníků ministerstva, až zjistí, že se spletli.

Principy LEADERu nebyly pro Třanovice nic nového. Na spolupráci samosprávy a podnikatelských subjektů stála revitalizace areálu Tranagra a další projekty. Novinkou bylo, že „se tomu nějak říká“ a že když se tomu dá právní rámec

a splní se řada dalších shora nadiktovaných podmínek, lze na takovou spolupráci čerpat finanční prostředky. Místní akční skupina Pobeskydí vznikla v březnu 2004 na území čtyř svazků obcí s myšlenkou, že když bude největší, bude nepřehlédnutelná. Jejím ředitelem a předsedou jejího programového výboru se stal Oto Onderek. V tomtéž roce se zapojila do vyhlášeného programu LEADER ČR a od té doby nechyběla v seznamech podpořených místních akčních skupin v žádném dotačním programu tohoto typu. Předpoklad nepřehlédnutelnosti vyšel stoprocentně. V konkurenci jiných místních akčních skupin Pobeskydí uspělo i díky tomu, že se svou první žádostí vsadilo na biomasu, tam kde všichni ostatní vsadili (poněkud neoriginálně) na cestovní ruch.

Místní akční skupina Pobeskydí v následujících letech podpořila v regionu mnoho desítek různě zaměřených rozvojových projektů místních samospráv, podnikatelů i neziskových organizací. Rozdělila na jejich realizaci prostředky v hodnotě přesahující sto milionů korun, čímž plně opodstatnila svou existenci. Kromě toho převzala od společnosti Třanovice služby veškeré aktivity v oblasti přípravy a realizace rozvojových projektů a strategií a mnoho z nich podpořila svými poradenskými službami. Po odchodu Oto Onderka na zasloužený odpočinek se stala ředitelkou místní akční skupiny Krystyna Nováková a předsedkyní Dana Nováková (nejedná se o rodinný podnik, ale o shodu příjmení).

Na tomto místě je vhodné uvést několik kritických poznámek. Přes uvedené úspěchy místní akční skupiny lze považovat její potenciál za ne zcela využitý. Nejedná se přitom o lokální selhání, ale o celkově sporný přenos výše uvedené teorie do praxe v českém prostředí obecně. Předpoklad, že stát do rozhodování místních akčních skupin nezasahuje, neodpovídá realitě. Činnost místních akčních skupin je svázána nespočtem hloupých pravidel, která snižují potenciál kreativní spolupráce místních aktérů na minimum. V důsledku jejich uplatňování jsou si místní akční skupiny a jejich strategie podobné jako vejce vejci, v Krkonoších i na Hané, v Sudetech i na Slovácku.

Místní akční skupiny ve svých regionech plní především funkci lokálních platebních agentur (penězovodů) a tak jsou také vnímány. Jsou prodlouženou rukou státních institucí, bez kterých by se rozvoj regionu v zásadě obešel. Peníze by

tekly dosavadními cestami bez zbytečného lokálního mezičlánku. Iniciativnější místní akční skupiny tuto vyprázdňenost pojmu „spolupráce“ maskují vytvářením vlastních nebo partnerských projektů. Jejich přínos rozvoji daných regionů je však mnohdy přinejmenším diskutabilní. Tato praxe je už v podstatě normou, kdo se jí nepřizpůsobuje, je za lenocha, kdo se jí vzpírá, je za kverulanta.

Výše uvedené teorii odpovídá revitalizace Kapplova dvora více než praxe kterékoli místní akční skupiny v Česku. Paradoxně přesto, že o této teorii neměli aktéři třanovického zázraku ve své době nejmenší tušení. Když bylo potřeba spolupracovat, spolupracovalo se. Nebyl k tomu nutný žádný právní rámec, formálně daná pravidla a metodiky, zato všichni zapojení věděli, proč spolupracují a co se od nich čeká. Stačil pověstný selský rozum a vzájemná důvěra.

Restaurace U splavu

Tento a následující úrok stranou se věnují konkrétním rozvojovým projektům, které byly v Třanovicích realizovány neziskovou organizací a soukromým podnikatelským subjektem. Je především jejich zásluhou, že své nebo pronajaté objekty zvelebily a provozují. Jsou však skvělými příklady toho, jak tvořivé prostředí umožňuje rozvíjet potenciál místních aktérů, který ve výsledku prospívá všem. V obou těchto případech měli prsty aktéři revitalizace Kapplova dvora, podobně jako v řadě dalších, tam realizovaných příkladů dobré praxe spolupráce

obce, její obecně prospěšné společnosti a místních podnikatelů. První příklad se týká revitalizace objektu někdejší a současné restaurace U splavu, druhý rozvoje podnikání v areálu společnosti Stavorenol.

V porovnání s Kapplovým dvorem nemá restaurace U splavu za sebou srovnatelně dlouhou a dramatickou minulost. Objekt byl postaven v šedesátých letech jako ubytovna pracovníků

Ingstavu, kteří v regionu budovali vodohospodářskou infrastrukturu. Po ukončení výstavby, v roce 1969 jej odkoupil místní národní výbor, zřídil zde své sídlo, pracoviště místních služeb a v části objektu obecní hostinec. V roce 1990 (po obnovení třanovické samosprávy) byla budova převedena opět do majetku obce a pronajata Daniele Vondrové, která v něm provozovala pohostinství až do roku 2003. Vzhledem k dlouhodobě zanedbané údržbě však budova již nadále nebyla způsobilá ke svému účelu a veškeré aktivity v ní načas ustaly. Tím se stala plnohodnotným brownfieldem a jedním z prioritních terčů rozvojových aktivit obce.

Objekt získala do pronájmu Charita Český Těšín, která jej následně ve spolupráci s obcí a společností Třanovice služby revitalizovala. Projekt probíhal v letech 2006 a 2007 s pomocí dotace Společného regionálního operačního programu Moravskoslezsko. Aby charita splnila podmínky dotačního programu, koncipovala svůj projekt jako společensko-vzdělávací středisko s dvěma vzájemně doplňujícími se částmi. V jedné vznikla výuková místnost, v druhé dvojité bowlingová dráha. Po skončení doby udržitelnosti byl objekt modernizován a v současnosti slouží jako restaurace pod značkou „Šenk U splavu“.

Areál společnosti Stavorenol

V roce 1960 byl místním jednotným zemědělským družstvem na místě současného areálu společnosti Stavorenol vybudován kravín. V tomtéž roce bylo zemědělské družstvo pohlceno státním statkem Hnojník, sdílelo tak část historie s Kapplovým dvorem na opačném konci obce. Krávy byly v kravínu ustájeny až do závěru devadesátých let. V roce 2000 jej od soukromého zemědělce odkoupil spolu s přilehlými pozemky Petr Vankát, současný spolumajitel a jednatel společnosti Stavorenol.

Petr Vankát kravín v roce 2001 rekonstruoval na zázemí své stavební

firmy, sklad stavebního materiálu a zámečnickou dílnu. O pět let později byla v areálu vybudována (již pod hlavičkou společnosti Stavorenol) skladovací hala a administrativní budova. Realizace obou projektů byla podpořena z dotačních zdrojů, s jejichž získáním Petru Vankátovi, resp. společnosti Stavorenol pomáhal (svého času všudypřítomný) Karel Baron. Zatím posledního rozšíření se areál dočkal v roce 2011, kdy bylo na sousedním pozemku vybudováno zázemí pro recyklaci stavebního materiálu. Společnost Stavorenol v současnosti ve svém areálu v Třanovicích nabízí široké spektrum služeb pro stavby, od prodeje materiálu, přes vlastní realizaci až po recyklaci. Za zmínku stojí fakt, že se společnost podílela coby dodavatel na realizaci řady soukromých staveb v areálu podnikatelské zóny v Třanovicích. ■

STÁLO TO ZA TO?

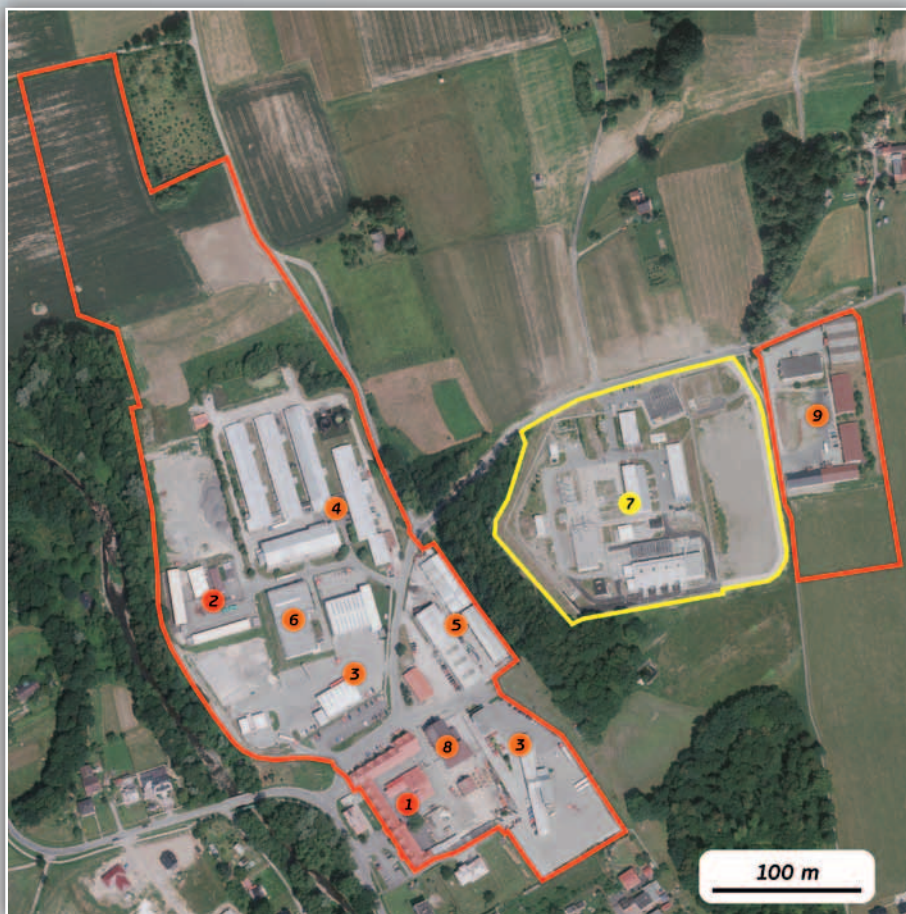
■ Výsledky osmiletého úsilí obce o oživení areálu někdejšího Tranagra jsou nepřehlédnutelné. Je zde rušno. Prospěch z toho mají nejen zde působící podnikatelé, ale i jejich zaměstnanci, zákazníci a obec jako celek, neboť podnikatelská zóna je její ozdobou a oprávněným zdrojem hrdosti jejích obyvatel. Stranou zájmu nezůstal ani širší rozvoj obce. Zasluhou všestranného rozvoje a činnosti svých obyvatel byly Třanovice po právu oceněny titulem Vesnice roku Moravskoslezského kraje 2014.

Rozvoj podnikání a zaměstnanost

Obec Třanovice místo nekonečného čekání na velkého (nejlépe zahraničního) investora vsadila na podporu rozvoje malých a středních firem, které v blízkém okolí zahajovaly nebo rozšiřovaly svou ekonomickou činnost. Takto orientovaný rozvoj podnikání na bázi vnitřních zdrojů území je z hlediska pozornosti odborné i laické veřejnosti méně nápadný a méně mediálně vděčný, zato však disponuje stabilnějšími základy pocitu sounáležitosti a odpovědnosti podnikatelů za své působiště a za jeho rozvoj.

V podnikatelské zóně v současnosti působí 37 firem, které k 1. listopadu 2015 zaměstnávaly 430 osob (do tohoto součtu jsou zahrnuti jak zaměstnanci na nejrůznější formy pracovního poměru, tak osoby podnikající na živnostenský list). Pětice největších zaměstnavatelů dává práci více než 270 zaměstnanců. Z těchto čísel je zřejmé, že naprostou většinu zaměstnavatelů (více než tři čtvrtiny) tvoří drobné firmy do deseti zaměstnanců.

Letecký pohled na podnikatelskou zónu (2015)

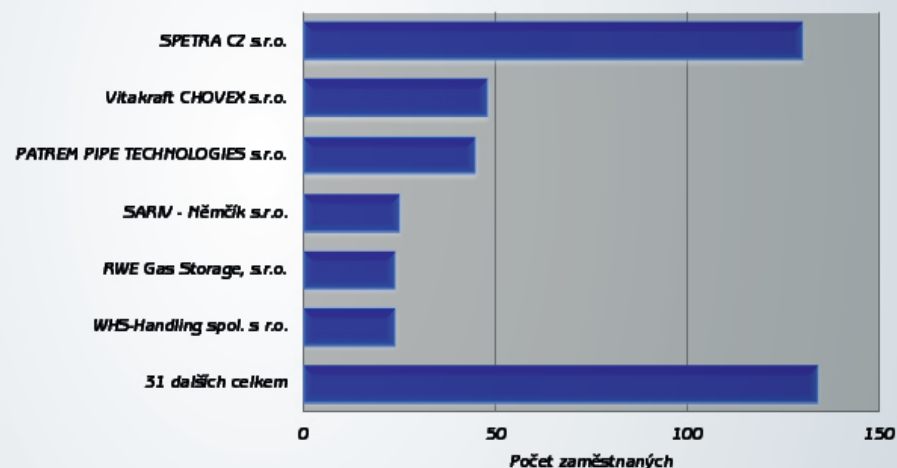
Legenda: „1: Kaplův dvůr; 2: Čistírna odpadních vod a sběrný dvůr; 3: Areály společnosti SPETRA CZ; 4: Areál společnosti Vitakraft CHOVEK a AGROCHOVEX; 5: Areál společnosti PATREM PIPE TECHNOLOGIES; 6: Areál společnosti SARIV – Němčík; 7: Areál společnosti RWE Gas Storage (podzemní zásobník plynu); 8: Areál společnosti WHS-Handling; 9: Areál společností Helsinki group a V I N I S“.

Realizace obecních projektů v areálu Tranagra byla spojena s výdaji ve výši necelých 140 milionů korun. Z této částky bychom v zásadě mohli odečíst výdaje na finanční a majetkové vypořádání a část výdajů na rekonstrukce jednotlivých objektů. V prvním případě zcela a v druhém zčásti nejde o náklady rozvoje podnikání a tvorby pracovních míst, ale o sanaci předchozího mizerného státního hospodaření v Tranagra. Připočteme-li k této částce třicet milionů korun veřejné podpory podnikatelům (velkoryse nadhodnoceno), dojdeme k celkové částce 170 milionů korun výdajů na tvorbu 430 pracovních míst v třanovické podnikatelské

Firmy v podnikatelské zóně (listopad 2015)

	IČ	PŘEDMĚT ČINNOSTI	WEBOVÉ STRÁNKY
AGROCHOVEX s.r.o.	25822616	Výroba chovatelských potřeb	www.agrochovex.cz
AZ PROGRESS, s.r.o.	60776382	Kompletní tiskový servis	www.azprogress.cz
C.E.I.S. CZ s.r.o.	25843931	Energetické konzultační a informační středisko	www.ceis.cz
Česká pošta, s.p.	47114983	Poštovní služby	www.ceskaposta.cz
Danýs Wolek Architektura s.r.o.	29382394	Inženýrská činnost	www.dwarchitektura.cz
EM & KA pro global services s.r.o.	27797473	Stravovací zařízení, centrum regulativní medicíny	www.proglobal.cz
ERNEKS INVEST s.r.o.	27105075	Distribuce palivových karet, pohonných hmot, olejů a maziv, doprava a spedice	www.erneks.com
Helsinki group s.r.o.	26840421	Výroba a velkoobchod exkluzivních alkoholických nápojů	www.helsinkigroup.cz
JINDAPE, s.r.o.	25869311	Instalaterství a topenářství	www.jindape.cz
Ing. Zbyhněv Labaj (MoNex)	13593447	Výroba regulační techniky pro výrobce automatických kotlů	www.monex.cz
Jan Kapitanov	64960943	Výroba a montáž technologií pro inteligentní domy	www.elkoep.cz
Jaromír Kubišna	43966896	Truhlářství, prodej elektrospotřebičů	--
Light Creation, s.r.o.	3735613	Návrh, instalace a prodej svítidel	www.lightcreation.cz
MAS Pobeskydí, z. s.	71212612	Rozvoj venkova, plánování, vzdělávání	www.pobeskydi.cz
MUDr. Jana Olšarová	48005053	Ordinace praktického lékaře pro dospělé	olsarova-mudr.webnode.cz
MVDr. Renata Chmielová	71221581	Veterinární činnost	www.vetgyn.cz
Oldřich Kamaryt	44748655	Pneuservis	--
Optimal-Energy.cz, a.s.	29235642	Energetické poradenství	www.optimal-energy.cz
P - PROJEKTA spol. s r.o.	43965814	Projektční a inženýrská činnost	p-projekta.sluzby.cz
PATREM PIPE TECHNOLOGIES s.r.o.	25900315	Výroba plastových tubulárních produktů	www.patrem.cz
PENTIGA s.r.o.	27841634	Inženýrské služby ve výstavbě	--
RODOS, spol. s r.o.	00535389	Inženýrská činnost	--
Rudolf Szarzec	42082366	Stavební a montážní činnost	www.szarzec.cz
RWE Gas Storage, s.r.o.	27892077	Podzemní zásobník plynu	www.rwe-gasstorage.cz
SARIV - Němčík s.r.o.	25353551	Velkoobchod a výroba spojovacího materiálu	www.sariv.cz
SCANIA CZECH REPUBLIC s.r.o.	61251186	Servis nákladních automobilů	www.scania.cz
SPETRA CZ s.r.o.	25816811	Doprava, spedice, servis Scania, benzínová stanice, myčka automobilů	www.spetra.cz
STONAX, o.p.s.	25861972	Servisní organizace Sdružení obcí povodí Stonávky	www.stonax.cz
ŠOV Třanovice, o.p.s.	27772888	Rozvoj venkova, vzdělávání	sov.tranovice.org
TANDEM CZ, s.r.o.	26838711	Účetní a daňové poradenství	--
TISPOL, s.r.o.	26858851	Inženýrské a projektantské služby ve výstavbě	tispol.tranovice.org
Třanovice služby, o.p.s.	25837958	Komunální služby	ops.tranovice.org
V I N I S, s.r.o.	60778792	Švýcarské hodinky, šperky a luxusní dárky	www.vinis.cz
Vitakraft CHOVEK s.r.o.	25822632	Velkoobchod s chovatelskými potřebami	cz.vitakraft.com
Vlasta Stalmachová	73057371	Kadeřnictví	www.kadernictvi-tranovice.unas.cz
WHS-Handling spol. s r.o.	25849930	Výroba, kompletní dodávky a služby v oblastech průmyslové robotiky	www.whs.cz
Zbyšek Filipiec	15523578	Květinářství	--

Zaměstnavatelé v podnikatelské zóně

zóně. Jedno nově vytvořené pracovní místo v Třanovicích stálo veřejné rozpočty (obecní, regionální, státní i unijní) necelých 400 tisíc korun.

Výmluvné srovnání se státním programem investičních pobídek přináší následující tabulka:

Efektivita veřejných výdajů při tvorbě pracovních míst

INVESTICE	PRACOVNÍCH MÍST	VEŘEJNÉ VÝDAJE*	
		CELKEM	NA JEDNO MÍSTO
Venkovská podnikatelská zóna Třanovice	430	170,00	0,40
Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.	3 514	4 892,94	1,39
48 významem srovnatelných investic**	20 001	20 586,67	1,03

* V milionech Kč

** 430 pracovních míst ($\pm 20\%$)

Uvedené výpočty jsou očištěny o navazující efekty v subdodavatelských firmách (nejsou zde započteny ani v případě třanovické zóny ani v případě srovnávaných investic). Třanovická zóna oproti většině zahrnutých navíc dosáhla dalších efektů, o kterých ve většině srovnávaných investic nelze v pozitivním slova smyslu vůbec hovořit (viz níže). Většina ze srovnávaných investic například směřovala do výstavby na zelené louce, která je finančně méně náročná ve srovnání s revitalizací brownfieldů a podle tohoto státu nežádoucí. Zejména v případě gigantických investic zde navíc vyvstává paradox ve formě proklamované podpory domácího malého a středního podnikání a reálné podpory velkých zahraničních firem. Zatímco při lákání velkých zahraničních investorů se tento stát může „přetrhnout“, malým a zejména drobným podnikatelům stát „pomáhá“ zaváděním registračních pokladen, pokud nejsou rovnou členy nyní vládnoucí strany označováni za parazity. A obce, které chtějí dosáhnout téhož co stát, za zlomek jím vynakládaných prostředků, se musí pokorně doprosovat podpory a nechat si házet klacky pod nohy.

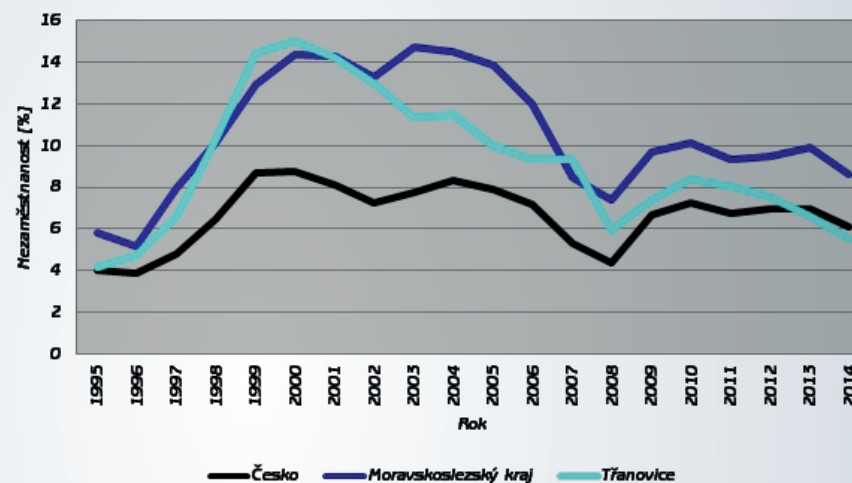
Kouzlo malého a středního podnikání spočívá kromě jiného v tom, že je odolnější vůči ekonomickým cyklům. Žádná krize zpravidla nezasáhne všechny obory ekonomiky stejnou intenzitou. Jedna krize může zlomit vaz automobilovému

průmyslu a připravit o práci tisíce zaměstnanců v jediné velké firmě. V případě 37 firem s různým zaměřením se může dostat do problémů většina. Části firem se však krize vůbec nedotkne a část se může v době krize dařit dokonce lépe než před ní. Také proto obec od počátku usilovala o nezemědělské využití areálu někdejšího Tranagra. Většina zde působících firem se v současnosti zabývá poskytováním služeb a obchodem, v menší míře je zde zastoupen lehký průmysl a doprava. Sázka na místní malé a střední podnikatele má své vedlejší efekty také v tom, že majitelé a zaměstnanci jsou vůči sobě nejen v pracovněprávním poměru, ale jsou si navzájem přáteli a sousedy a drží pospolu v dobách dobrých i zlých.

V důsledku realizace projektu a celkového rozvoje podnikání v obci došlo k zásadnímu snížení nezaměstnanosti. Hodnoty jejích ukazatelů za obec začaly klesat ve stejné době, kdy byly spuštěny první provozy v podnikatelské zóně. Postupně prolomily jak krajské, tak celostátní hodnoty a v současnosti se pohybují kolem úrovně (teoretické) přirozené nezaměstnanosti (3,60 % k 30. červnu 2015). Pracovní uplatnění v podnikatelské zóně přitom nenacházejí pouze místní obyvatelé, ale také spousta obyvatel okolních vesnic a měst, včetně pracujících s vyšší specializovanou kvalifikací. Z revitalizace areálu někdejšího Tranagra tak mají užitek i okolní obce.

Vývoj nezaměstnanosti

Hospodaření obce

Obec ve svých vstupních úvahách počítala s tím, že stát podporuje obce s aktivním přístupem v oblasti podpory podnikání a tvorby pracovních míst určitou výší podílu na celostátním výběru daní z příjmu fyzických i právnických osob. Po rozvoji podnikání mělo automaticky následovat navýšení daňové

výtěžnosti obce a příjmů jejího rozpočtu. Ranou pod pás byly navazující změny rozpočtového určení daní, které zvýšily solidaritu aktivních obcí s pasivním zbytkem. Navýšení příjmů obce se nedostavilo v očekávané výši. Se změnami rozpočtového určení daní, které se v Česku dějí častěji, než by bylo zdravé, se projekt revitalizace dostal ve svém průběhu několikrát do značných potíží s krytím již běžících finančně náročných projektů. Vícekrát hrozilo jeho předčasné ukončení a lze ocenit (alespoň verbálně, když už nijak jinak), že obec dokázala v okamžicích největší nouze nalézt pochopení a dodatečné zdroje jinde.

Institucionální prostředí

Obec si byla od počátku vědoma toho, že některé činnosti spojené s projektem vyžadují specializované kapacity. Obce srovnatelné velikosti disponují zpravidla starostou uvolněným pro výkon funkce a dvěma třemi úředníky. Společně vykonávají všechno od komunikace s úřady, přes vítání občánků, vyřizování sousedských sporů a nákupy pro nemohoucí až po odchyt volně pobíhajících psů. Dělají všechno a nic pořádně. Co je nad jejich síly, zajišťují nákupem od specialistů, kterým se někdy dá věřit, a někdy ne.

Třanovice na klíčové problémy postupně reagovaly vytvářením specializovaných organizací (formálních i neformálních), které pod obecní kontrolou pracovaly ve prospěch obce. Když těmto organizacím zbývaly kapacity, poskytovaly je na komerčním principu třetím subjektům. Tím se jednak staly finančně soběstačnými a jednak získávaly další informace a rozvíjely své znalosti a zkušenosti. Nejvýznamnější organizace, které vznikly z obecní iniciativy, byly založeny nebo se rozvíjely v přímé souvislosti s revitalizací areálu Tranagra a jsou popsány v jedné z předchozích kapitol. Některé z nich postupem času změnilly své obsazení, poslání i jméno, některé zanikly, protože ztratily opodstatnění. Tekuté institucionální prostředí si obec udržuje nadále a klíčové funkce pro svůj rozvoj má stále pod kontrolou.

Partnerství veřejného a soukromého sektoru

Jakýkoli projekt srovnatelný svým rozsahem a náročností s projektem revitalizace areálu někdejšího Tranagra vysoce převyšuje možnosti nejen obce velikosti Třanovic, ale i jednotlivých podnikatelů. Obec a soukromí podnikatelé se při realizaci projektu museli spoléhat jeden na druhého. Podnikatelé poskytli vstupní kapitál, jímž obec v potřebné míře nedisponovala, a vznikající podnikatelské zóně dali svými aktivitami smysl. Obec vybuodovala základní technickou a dopravní infrastrukturu a vytvořila specializované instituce, které realizaci projektu umožnily, nebo přinejmenším usnadnily.

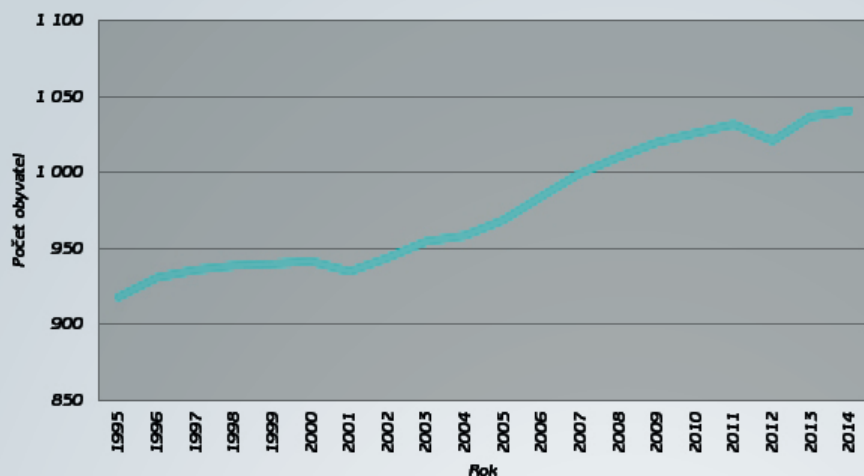
Vzájemná závislost podnikatelů, obce a jí zřízených organizací a vědomí výhodnosti spolupráce mezi nimi se staly základem později založené místní akční skupiny a příkladem fungující spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Třanovice tímto projektem intuitivně dosáhly toho, o čem stát ústy svých politiků a úředníků dlouhodobě pouze mluví. Rozdílové body ve prospěch Třanovic spočívaly v respektu k jednou uzavřeným dohodám, a to i tehdy, když tyto dohody nebyly vázány ničím jiným, než čestným slovem.

Místní společenství

Realizace náročných projektů přispěla k širšímu rozvoji místního společenství, který je objektivními ukazateli neměřitelný. Vidina společného cíle mobilizovala nejen podnikatele, ale také místní neziskové organizace a obyvatele. V obci působí řada aktivních spolků, v nichž se sdružují obyvatelé všech generací. Obec spolkovou činnost podporuje a spolky podporují obec v jejích rozvojových záměrech. Svou činnost nezaměřují pouze na sebe a své členy, ale aktivně se podílí na rozvoji obce, jejím vzhledu a akcích pro veřejnost. Byla to iniciativa občanů, z níž vzešla přihláška obce do soutěže Vesnice roku, kterou Třanovice na úrovni Moravskoslezského kraje v roce 2014 vyhrály. V obci se dobře žije a počet obyvatel je toho (snad jediným) měřitelným ukazatelem.

Vývoj počtu obyvatel Třanovic

Životní prostředí

Vzhled jednotlivých objektů a ploch i areálu jako celku se viditelně změnil. Každá stavba a každá plocha mají svého majitele, který se o ně náležitě stará a který je nějak využívá. Původní objekty směřovaly k neodvratné zkáze, byly ostudou obce a v řadě případů reálnými nebo potenciálními ekologickými zátěžemi. To vše je nyní minulostí. Veškeré budovy a plochy byly mnohonásobně zhodnoceny. Značná část podnikatelských provozů se nachází v původních budovách nebo v objektech stojících na půdorysech původních budov a obnovený Kapplův dvůr respektuje navíc architekturu původního Kapplova dvora a hlásí se tak k dědicství minulosti. Nově vybudované stavby se nerozlézají svévolně po krajině, ale smysluplně vyplňují proluky nebo těsně navazují na areál někdejšího Tranagra.

Pozitivní dopady na kvalitu životního prostředí měl také rozvoj technické a dopravní infrastruktury vyvolaný rozvojem podnikání v obci. Její velká část disponuje kanalizační sítí s napojením na centrální čistírnu odpadních vod. Díky vlastnímu sběrnému dvoru má obec do značné míry soběstačný systém odpadového hospodářství. Experimenty s biomasou mají své konkrétní výsledky v centrální kotelně Kapplova dvora a na obecním úřadu, který vytápí kotlem na dřevní pelety. Jediným významnějším dlouhodobým negativem rozvoje podnikání je nárůst intenzity dopravy. Bez toho to ale nejde a budiž toto přiznání dokladem korektního přístupu k analýze kladů a záporů obecních i soukromých aktivit popsaných v této publikaci.

Příklad dobré praxe

Dlouho před tím, než se revitalizace areálu někdejšího Tranagra uzavřela, se Třanovice staly oblíbenou destinací studijních cest a exkurzí. Původně návštěvy

vyplývaly ze spontánního šíření pověsti o třanovickém zázraku, k nárůstu počtu však postupně lvím podílem přispěla škola obnovy venkova. Do Třanovic jezdili a stále jezdí zástupci samospráv, místních akčních skupin a dalších praktiků zabývajících se rozvojem venkova, studenti z okolních základních, středních i vysokých škol i akademici. V souvislosti s aktivitami školy obnovy venkova na poli environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty stoupl počet návštěvníků Kapplova dvora na tisíce ročně. Někdy pro samé návštěvy nezbývá příliš času na práci a Třanovice připomínají spíše skanzen, přesto se návštěvám nebrání ani místní podnikatelé. Původem nejvzdálenější návštěvou Třanovic byl v květnu 2004 velvyslanec Jihoafrické republiky. Vzhledem k planetární topografii bude poměrně těžké tento rekord překonat.

Lze dlouze a poměrně zbytečně spekulovat nad tím, co všechno z třanovické zkušenosti lze přenést jinam. Kuchařka „brownfieldy snadno a lehce“ může být bestsellerem a může se řadit žánrem někam vedle zaručených návodů na zhubnutí nebo šťastné manželství. Úspěšná realizace podobného projektu je však podmíněna jedinečnou kombinací vnějších i vnitřních podmínek a ty přenést en bloc prostě nejde. Lze však přenést přesvědčení, že zázraky se dějí. Tím spíše, když se jim pomůže. Chce to však chtít a vytrvat.

OSOBNÍ VZPOMÍNKY

Jiří Hladík: Jak to všechno začalo

- *někdejší zástupce Ministerstva pro místní rozvoj a Státního pozemkového úřadu*
- *současný ředitel Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy, v. v. i.*

V roce 1996 se změnil zákon č. 2/1969 Sb., tzv. kompetenční zákon, kterým přešel Program obnovy venkova na nově zřízené Ministerstvo pro místní rozvoj. Měl jsem to štěstí, že jsem byl osloven, abych se programu ujal a začal ho rozvíjet. To se nám s kolegy za velmi aktivní účasti a podpory Spolku pro obnovu venkova podařilo. Již v dalších dvou letech rapidně narůstal počet obcí, které se k programu hlásily a plnily jeho základní podmínky. To znamená, že vypracovaly své strategické dokumenty a podílely územně plánovací dokumentaci. Po vyhodnocení účinnosti programu se jasně ukázalo, že aktivita samospráv je výrazně regionálně rozdílná. Neaktivnější obce a tudíž ty, které čerpaly převahu prostředků z programu, byly z jižní Moravy, převážně části jižních Čech a z východních Čech. Ostatní regiony měly málo aktivní obce, dokonce do odlehklých oblastí se informace o programu ke starostům vůbec nedostala. Po tomto zjištění jsem se rozhodl, že musíme s těmi „méně aktivními“ více pracovat a přivést je k užší spolupráci.

Mezi oblastmi, které patřily do té laxnější skupiny, byl i tehdejší Severomoravský kraj. Vydal jsem se na misi do této lokality s určitými předsudky o „černé Ostravě“ a s varováním, že tam asi ani žádné aktivní samosprávy nenajdu. Myslím, že překvapení bylo oboustranné, protože jsem našel brzy spoustu přátel a krásných zákoutí v úpatí Beskyd, ale i na Hlučínsku a v okolí řeky Odry. Brzy se nám skupiny obcí z tohoto severního koutu republiky hlásily do programu a intenzivně zpracovávaly strategické dokumenty svého rozvoje. V dalším období se tyto aktivity rozvinuly do mnohem širší spolupráce a postupně zde byl vytvořen i zárodek dnešních místních akčních skupin, když vznikly svazky obcí v povodí Stonávky a v Poodří a další obdobné společné projekty venkovských mikroregionů.

A tady vlastně začíná zpočátku ne příliš nadějná analýza průmyslové zóny Třanovice. Pan starosta Tomiczek mi volal po jedné mé přednášce v Ostravě, že by potřeboval konzultovat problém, který tíží celou obec a kterým je již podruhé zkrachovalý statek, který ovlivňuje velké území obce a jehož likvidace nebo opuštění chátrajících budov by mohlo na dlouhou dobu nenávratně ovlivnit život a další rozvoj celé obce. Přijel za mnou s tím, že akciovka pozemkového fondu jde „pod kytky“ a nabízí se naděje, že by obec nemovitý majetek převzala a snažila se zde vybudovat průmyslovou a podnikatelskou zónu.

Byla to myšlenka výborná, leč v té době krachovalo mnoho takových zemědělských i průmyslových podniků a Česká republika se měnila v království brownfieldů, tedy opuštěných a postupně rozkrádaných objektů, které nikdo nechtěl, a když už se někdo do nějaké revitalizace pustil, brzy skončil a destrukce pokračovala. Plány pana Tomiczka byly však natolik zajímavé a reálné, že jsem jim uvěřil a začal dlouhý boj s „úředním šimlem“. Nejtěžší bylo samozřejmě přesvědčit stát jako vlastníka, že má s tímto problémem něco dělat. Naštěstí jsem se v roce 1999 stal členem prezidia Pozemkového fondu ČR a měl jsem tak možnost celou problematiku kolem zkrachovalého podniku Tranagro projednávat přímo v prezidiu fondu. V té době dramaticky narůstaly náklady fondu na likvidaci a demolici staveb v jeho držení a podařilo se tak přesvědčit prezidium fondu i ministra zemědělství, že by bylo dobré tuto nabídku ze strany obce Třanovice přijmout.

Pak nastalo další kolo, kdy na nemovitostech vázly pohledávky vůči státu za nezaplacené sociální a zdravotní pojištění a dluhy u bank. Nakonec se vše podařilo a záměr, který zpočátku vypadal hodně jako sci-fi, se začal rodit a jak původní historický objekt třanovického statku, tak i novější hospodářské budovy se začaly zaplňovat novými živnostníky, středními podniky a velmi zajímavými podnikatelskými projekty.

Hlavní motivací, proč tehdy obce do takovýchto projektů šly mnohdy po hlavě, bylo to, že obce byly tehdy příjemci výnosu z daní dle daňových odvodů v místě. Zde v Třanovicích po vzniku podnikatelské zóny to byl zpočátku nemalý přínos a obec tak mohla výrazně do tohoto projektu i investovat, aby jej zatraktivnila dalším zájemcům. Bohužel po novém přístupu k přerozdělování daní se výrazně snížily daňové příjmy nejen Třanovic, ale i dalších takto aktivních obcí a do podobných projektů se prakticky již nedalo jít. Je škoda, že toto nebylo vzato jako argument a není na to slyšeno doposud při diskusích o rozpočtovém určení daní.

Přesto je třeba na tomto místě vyzdvihnout a poděkovat panu starostovi Janu Tomiczkoví a zastupitelům obce Třanovice, že se nenechali na počátku odradit a věnovali mnoho let svého života a úsilí pro rozvoj obce Třanovice a ukázali ostatním cestu, jak nemusíme vše po předcích nechat zplundrovat a zničit, ale můžeme vytvořit něco, co po nás zůstane i pro příští generace.

Vítězslav Zamarský: Příběh o vytrvalosti, spolupráci a víře v úspěch

- *někdejší vládní zmocněnec pro Ostravsko*
- *současný prorektor pro vědu a výzkum na Vysoké škole podnikání v Ostravě*

Žijeme v době, charakteristické prudkým rozvojem vědy a techniky, který nám umožnil vymanit se z gravitace naší rodné planety, měnit znaky a vlastnosti živé hmoty genetickou manipulací a propojit dění člověka na světě v jediný „on-line“ systém. Současně, i když už ne tak intenzivně sledujeme dějiny starých národů, jejichž dědictví nosíme v sobě dodnes v některých prvcích naší řeči, v mnoha našich zvycích a obyčejích, v dílech naší kultury a ve stopách společné krve, ačkoli jejich život se naplnil v dalekých krajích a už dávno zapadlo do šedi noci zapomnění.

Procházíme svými životy a velmi často nevnímáme fakt, že i v naší současné době, blízko naší komunity, či přímo v ní vytvářejí lidé hodnoty, jež by měly být zapsány do historie.

Vznik a rozvoj venkovské podnikatelské zóny v Třanovicích do této kategorie bezesporu patří. Měl jsem možnost sledovat, být „z dálky“ a po zrodu tohoto projektu, naplňování myšlenky vytvořit v čistě venkovském prostředí, ze zchátralého objektu středisko podnikatelského rozvoje, založeného na zájmu, poctivosti v jednání, vytrvalosti

a pevné víře, že vzdor všem nevěřícím se myšlenka může realizovat. Čas a oběti aktérů tohoto projektu ukázaly, že to jde, byť mnohdy za vysokou cenu, cenu prověřením důvěry ve spolupracovníky, v instituce, které by projektu měly pomoci, a v hodnocení sama sebe. „Darwinovská“ selekce pracovníků vygenerovala tým, který dovedl projekt do úspěšného konce a dal mu konečnou podobu, jakou můžeme vidět dnes. Podobu úspěšného úkolu, který zrodil nové firmy širokého tematického zaměření a prokázal, že náš venkov má značný rozvojový potenciál. Třanovice se tak staly fenoménem jak tento potenciál využít. Napadá mě myšlenková paralela s Baťovým Zlínem, ale s trochou nadsázky i se Schliemannovou vírou v objevení Tróje, Champollionovým úsilím o přečtení hieroglyfů apod. Motor tohoto úsilí byl stejný.

Vážený pane starosto, přijměte Vy osobně i Vaši spolupracovníci ode mne výraz úcty a obdivu za vykonanou práci a přání hodně dalších sil do všedních dnů, které mohou být krásné, když jim dáme smysl.

David W. Novák: Za každou cihlou hledej člověka

- *někdejší mladý a perspektivní nadšeneц s ideály*

Přestřihl jsem pupeční šňůry svým dvěma dcerám. Viděl jsem na vlastní oči zatmění Slunce a slyšel na vlastní uši Satisfaction v originále. K vrcholům svého života řadím i to, že jsem směl být při tom, když vznikal třanovický záznak.

Do Třanovic jsem se dostal v červenci 2002. Patřil jsem k posledním, kteří museli po skončení školy narukovat na vojnu. Protože však nerad poslouchám, rozhodl jsem se pro civilní službu, pokud možno v oboru, který jsem vystudoval. Třanovice byly blízko mého bydliště a ředitel společnosti, se kterou jsem vyjednával, vypadal rozumně, což bylo nejdůležitější. Šel jsem do Třanovic s hlavou plnou sebevědomí z čerstvé nabytého diplomu a téměř bez očekávání. V obou bodech jsem se však zmýlil. Zpětně vzato, skutečnou školu jsem absolvoval teprve v Třanovicích a byla to nejlepší škola, jakou jsem kdy mohl vystudovat. Po pár týdnech aklimatizace mi přistál na stole úkol zpracovat žádost o dotaci včetně costbenefit analýzy. Neměl jsem tušení, co to je a co s tím, ale tím to teprve začalo.

Nebudu na tomto místě zbytečně opakovat to, co je v této publikaci napsáno na jiných místech. Považuji však za nutné doplnit pár osobních vyznání. Při psaní této publikace mi prošly rukama stovky dokumentů, tisíce

fotografií a osobní vzpomínky ostatních zúčastněných. Aby tato publikace ve výsledku nevypadala jako katalog sta-vebnin, zcela záměrně se nevyhnu nostalgickému zamýšlení, bez kterého by tento příběh zkrátka nebyl úplný. Berte proto následující odstavce jako osobní vzkaz svým spolupracovníkům.

Kde nic není, ani smrt nebere. Mám na mysli především lidi, se kterými jsem měl vzácnou příležitost spolupracovat. Nic z toho, o čem pojednává tato publikace, by se nikdy nestalo, nebýt lidí, kteří uvěřili tomu, že revitalizovat chátrající brownfield má smysl a že to může dobře dopadnout. Výsledky projektu jsou především jejich zásluhou a trvalým pomníkem, tím spíše, že někteří z účastníků již nežijí. Individuální zásluhy každého z nich nelze plně docenit, ale pokusím se o to, alespoň ve třech případech.

Třanovice by měly být vděčné osudu za svého starostu. Jan Tomiczek má můj obdiv z řady důvodů, které by vydaly na samostatný text, zkusím však být stručný. Za prvé, je skvělý vizionář, ochotný pustit se do věcí, o kterých jiní nemají odvahu ani přemýšlet. Za druhé, jeho vytrvalost a paličatost je téměř nekonečná. Vyhodíte ho dveřmi a už se dere oknem nazpět. Za třetí, umí se obklopit správnými

lidmi a nadchnout je pro svou myšlenku. Jsem rád, že se můžu radit mezi ně, být už nějaký čas nejsem oním „mladým a perspektivním nadšencem s ideály“, o kterých píše Karel Baron ve svých vzpomínkách. Za čtvrté, považuji jej za jednoho z mála politiků, kteří mají zásady a kterým lze věřit. Ovace ve stoje, jichž se Jan Tomiczek dočkal u příležitosti vyhlášení Třanovic Vesnicí roku Moravskoslezského kraje 2014, mě utvrzují v přesvědčení, že tento odstavec nepíšu jen sám za sebe. Kdokoli přijde po Janu Tomiczkovi, bude to mít sakra těžké!

Adam Bernau (v seriálu Návštěvníci) měl svého „velkého učitele“. Mým (a určitě nejen mým) velkým učitelem je Karel Baron. To on do Třanovic přinesl znalosti a zkušenosti s řešením složitých problémů. Tam, kde chyběly znalosti a zkušenosti, dovedl mistrně improvizovat a vždy přišel s originálním řešením, které bylo jednoduché (jeho slovy „stupidní“) a přesto, či snad právě proto účinné. V Karlovi Baronovi osobně vidím prototyp projektového manažera, napůl hazardního hráče, který riskuje, aby získal. Uvažováním hazardních hráčů se postupně „nakazili“ všichni třanovičtí spolupracovníci. Třanovice tím jednoznačně získaly a já osobně taky. Neodpustím si ještě jednu intimní poznámku. Karel Baron byl v nejužším okruhu účastníků třanovického zázraku věkem jednoznačně nejstarší, povahově však jedním z nejmladších. Jeho leckdy pubertální nápady a komentáře mě inspirovaly v tom, že lze dělat vážnou práci a netvářit se u toho smrtelně vážně. I proto jsem si Karla Barona vybral jako náhradního dědečka, když už mi osud nedopřál originál. Karle, děkuji!

S Oto Onderkem jsme společně strávili nejvíce času. „Vymetli“ jsme spolu nejprve společnost Třanovice služby, poté místní akční skupinu Pobeskydí. Fyzickými rozměry jsme si velmi podobní: oba jsme kus chlapa a dohromady bychom vydali za jednoho úplného, takže si nás občas pletli za otce se synem. I povahově jsme si velmi podobní. Zarputilí puntičkáři, kteří dotáhnou do konce to, co baronovská „velká trojka“ (Tomiczek, Baron, Onderek) vymyslela. Bez Oto Onderka by sebelepší vize zůstaly vizemi a sebegeniálnější strategie prázdnou myšlenkou.

Nemám rád politiky pro jejich zvláštní schopnost mlátit prázdnou slámu a otočit o sto osmdesát stupňů kdykoli je pro to příležitost. Nemám rád úředníky pro jejich schopnost

vypnout a nepřemýšlet a přebíjet lejtstro lejtstrem. K politikům a úředníkům jsem programově podezíravý a politiků nebo úředníků, kteří nezapadají do schématu, si velmi vážím. O Janu Tomiczkovi již byla řeč. K revitalizaci však neodmyslitelně patří také stará garda gentlemanů na ministerstvech a dalších úřadech, kteří chápali, co a proč dělají, a byli nápomocni dobré myšlence. Kdykoli bylo potřeba udělat v projektu změnu, sáhli pod stůl pro krabici od banánů, vytáhli z ní příslušný šanon a změnu bez zbytečných diskusí provedli. V té době si trochu zkušenější starosta byl schopen napsat žádost o dotaci za odpoledne sám a na koleně. Od té doby se administrativa soustavně zjednodušuje, aby ve výsledku byla stále složitější a úředníci stále hloupější. Lze spekulovat, kolik dobrých nápadů se kvůli tomu nikdy nepodaří uskutečnit.

Byl by omyl vnímat úspěch projektu pouze jako logický důsledek dobrého plánu a jeho cílevědomého naplňování. Spousta věcí vyplynula z náhody, se kterými se sice nedá počítat, ale když se jim napomůže, mohou mít zásadní význam. Mohlo se třeba stát, že by se jednoho dne nechtělo Karlu Baronovi z postele, nepotkal by v Praze Jana Laitla a nikdy by se nesetkal s Janem Tomiczkem a Oto Onderkem. Mohlo se stát cokoli a dluhy Tranagra by skončily na bedrech obce a Třanovice by dnes měly pověst srovnatelnou s obcemi, které se zadlužily v důsledku neuvážených rozvojových experimentů. Mohlo se stát a jistý dopis by došel na správnou adresu. Máme tendence příkládat zvláštní význam náhodám s dobrým koncem, přesto si myslím, že při nás stáli všichni svatí.

Svůj osobní přínos k revitalizaci areálu Tranagra považují za okrajový. Zatímco práci Jana Tomiczka, Karla Barona a Oto Onderka považuji za umění, moje práce byla pouhé řemeslo. Bez toho se žádný projekt taky neobejde, ale možná by je zvládl kdokoli. Řemeslo se dělá hlavou a rukama, umění se dělá srdcem. Mým úkolem bylo především všechno „náležitě okecat“ (slovy Karla Barona), složitě věci zjednodušit, jednoduché zašmodrchat; podle toho, co vyžadovala situace. Při tom jsem mohl beze zbytku uplatnit svůj vrozený talent. Možná jsem to dělal dobře, ale to nechť posoudí jiní.

tvorbu pracovních míst, vzhled obce a v neposlední řadě na její dobré jméno. Prokázalo se, že spolupráce a partnerství se vyplácí; myšleno samospráva, podnikatelé, neziskový sektor.

Jan Tomiczek

• starosta obce Třanovice od roku 1994

Firmy, které se zapojily do společného projektu, se po celou dobu úspěšně rozvíjejí. Zaznamenaly růst výroby, modernizaci výrobních zařízení, úspěšně vstoupily na zahraniční trhy. Jejich podnikatelské aktivity mají vliv na

Prožil jsem vzácnou zkušenost při naplňování cílů, které jsem si stanovil při zvolení starostou: obec pozvednout a dostat do pozice, kde jsou splněny alespoň základní funkce pro život, který si občané obce zaslouží. Projekt revitalizace byl jedním z oné mozaiky potřeb a příležitostí. Zkušenost z jednání na institucích mne vedla k přesvědčení, že každý je přece jen člověk a myšlenkové pochody lidí jsou ovlivňovány jejich motivací, prostředím ve kterém žijí, povahovými rysy apod. a toto vše je nutné brát v úvahu a vnímat. Učil jsem se být otevřený, nebát se nových věcí, vnímat názory a zkušenosti, jít za cílem, být připraven přijmout i neúspěch a při tom se nenechat odradit. Mými učiteli byli blízcí spolupracovníci, lidé, kteří projektu fandili, ale i ti, kteří projektu nepřáli. Přesto všechno jsem si vědom především toho, že dosah a význam projektu zhodnotí až sama historie.

Mám-li sdílet vzpomínky na dobu prvních myšlenek o rozvoji obce, potažmo podpory podnikatelských aktivit, musím se vrátit někam do poloviny devadesátých let. Bylo to období nastartované privatizace, restrukturalizace všech odvětví v našem regionu. Venkova se pak výrazně dotýkala změna v zemědělství (zánik původního způsobu hospodaření) a tím hrozící nárůst nezaměstnanosti, což se postupně naplňovalo. Naše obec se aktivně zapojila, v rámci členství v Regionální radě rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci, do řešení této neutěšené situace. Ovšem průmysl a města měly ve srovnání s venkovem odlišné problémy a taky odlišné potřeby řešení. Proto jsme byli nuceni jít svou vlastní cestou (hledali jsme inspiraci i v zahraničí) a nakonec hledat svá řešení; řešení, která jsou již v této publikaci dostatečně popsána.

Hledání a nalézání bylo složité, riskantní a často jsme

se pohybovali v oblasti sci-fi. Přesto na toto období vzpomínám jako na období, kdy slovo muže ještě něco znamenalo! Nevěděli jsme kde čerpat příklady řešení podobných problémů, nastavení parametrů a už vůbec jsme neměli jistotu, že námi navrhovaná řešení budou úspěšná, přesto jsme jim věřili. Když se jednou v tisku (rok 2000) objevila informace, že v Třanovicích vznikají pracovní místa (tenkrát jsme měli představu o stu míst), na obci se netrhly telefony a nechyběly ani osobní návštěvy zájemců – nezaměstnaných. Bylo nám jich velice líto a nechtěli jsme je jen tak zbavit naděje (přijížděli i z větších vzdáleností), proto jsme vymysleli dotazník, který mohli zájemci o práci vyplnit a ten pak jsme dali k dispozici přicházejícím podnikatelům (dotazníků se nám tenkrát sešlo asi sto kusů).

Bylo to období vzájemné důvěry a pochopení mezi všemi zúčastněnými, společné práce (společně jsme plánovali) a taky nesení rizika. Musím konstatovat, že naše vztahy s podnikateli byly korektní, snad až na jedno nedorozumění. Velice si rovněž vážím vzácné shody a porozumění zastupitelstva obce v jednotlivých volebních obdobích, odvahy uvažovat a rozhodovat o dlouhodobějších cílech. Myslím, že se nám podařilo dát dohromady tvůrčí skupinu, v níž každý měl svůj úkol – poslání. Vznikla tak neopakovatelná atmosféra s nadšením plnit to, co komu bylo svěřeno. Jsem zdejší rodákem, tady jsem se učil mnoha základním věcem a poznáním, tady jsem od dětství vnímal i krásy jednotlivých zákoutí a lidí. Rád tady žiji. Přestože mnohá rozhodnutí nebyla jednoduchá, nelituji, že jsem u nich byl. Jsem přesvědčen, že požehnání, které spočinulo na našich předcích, postupně přechází i na další, dnešní generaci, jen si toho vážme a budme věční.

ZÁVĚREČNÉ ZAMYŠLENÍ

■ Příběh sebeobnovy vypráví nejen o tom, jak malá obec vzkřísila zpět k životu někdejší Kapplův dvůr, který stát nejprve ukradl jeho původním majitelům, aby jej za svého bdělého dohledu nechal následně rozkrást a zplundrovat. Je a měl by být především příkladem toho, že i zdánlivě neřešitelné problémy mají svá řešení, spojí-li se myšlenka s odvahou, paličatostí a vynalézavostí.

Autoři dokumentu „O krajině odhodlané“ to vyjádřili následujícími slovy:

„Nelze se mnohokrát ohnout a narovnat a přitom neztratit sám sebe. Nelze mít strach a přitom zůstat vzpřímený. Lze ale žít a věřit. Být pevný. A tato krajina přijme pouze ty druhé. Ty, kteří jsou odhodlaní jako ona. Krajina Beskyd ... Hory totiž nikdy nic nevydaly napoprvé a zadarmo. Všichni, kteří ve zdejší krajině po jednom marném pokusu složili ruce do klína, odešli. A ti druhí zůstali. A ví, že hory jsou spravedlivé. Nezapomínají ... Být součástí téhle krajiny, krajiny neústupných hor, znamená najít sám sebe. Znamená to najít víru v ty druhé. A jen tehdy se odhodlanost a paličatost změní v sílu žít.“

Dělat správné věci dává smysl. Bez ohledu na nepřízeň osudu a nedůvěru okolí. Příběh revitalizace svedl na jedno místo lidi, kteří uvěřili společné myšlence a věnovali jí značnou část svého života. Při psaní této publikace se sešli znovu, a tentokrát možná naposled, aby zavzpomínali a zúčtovali s jedním velkým dobrodružstvím. Příběh tím však nekončí. Myšlenka zůstane myšlenkou, i když její nositelé zde již nebudou. Třanovice zůstanou Třanovicemi a aktéři příběhu sebeobnovy budou vedle Kapplů součástí jejich historie. Čas ukáže, zda bude tento příběh vzpomínán v dobrém, či zlém, nebo zda bude zapomenut. Pro naše tady a teď by měl být především inspirací.

Bohuslav Blažek, dlouholetý předseda Spolku pro obnovu venkova v podobném duchu svého času napsal:

„Obnova venkova neznámá návrat ke stavu nějakého konkrétního data, ale návrat k základním principům bytí venkova: harmonickému vztahu člověka k prostředí (půdě) a neustálému sebeobnovování. Obnova venkova nevyžaduje až tak dotace, vyžaduje spíše podporu těm, kteří na venkově rozhodují, podporu zdravému selskému rozumu, obnovování venkovské pospolitosti, kritického myšlení a schopnosti vyjednávat.“

Pokud jste dočetli tuto publikaci až do těchto míst, připomeňte si příležitostně tato slova a tento příběh. Zdravého selského rozumu a svěprávnosti je na českém venkově zapotřebí více, než čehokoli jiného.

PREZENTACE FIREM

Naše firma působí jako Energetické konzultační a informační středisko, v rámci kterého poskytujeme bezplatné poradenství v oblasti vytápění, zateplování budov, obnovitelných zdrojů energie, případně financování.

Sídlo:

Masarykovy sady 51/27,
737 01 Český Těšín

Provozovna:

739 53 Třanovice 1
Tel./fax: +420 558 740 250
www.ceis.cz

Dále nabízíme:

- zpracování Průkazu energetické náročnosti budovy
- odborné posudky (zateplování budov, tepelná čerpadla, kotle spalující biomasu, solární systémy)
- energetické audity (bytové domy, objekty společenské, zdravotnické, školní, průmyslové)
- projektovou činnost (zateplování budov, TZB – vytápění, plynofikace, zdravotníka, elektroinstalace, vzduchotechnika)
- realizační činnost (vyvažování otopných soustav, instalace TRV, zateplování budov)
- specializovaná měření (termovizní měření, měření emisí, měření energorozvodů)
- revize plynových zařízení
- kontroly kotlů a klimatizací dle zákona č. 406/2000 Sb.

INDAPE

S.R.O.

VODA • TOPENÍ • PLYN

Naše firma INDAPE, s.r.o., vznikla v r. 2000 jako pokračování podnikatelské činnosti jednoho ze společníků. Provozovna sídlí ve vlastní budově uprostřed podnikatelského centra obce Třanovice.

Sídlo:

Ostravská 1280/9
73701 Český Těšín

Provozovna:

Třanovice 310
739 53 Hnojník

Tel.: +420 603 512 053
+420 605 216 200

e-mail: guznar@indape.cz
indape.dana@post.cz

Provádíme:

- Nové montáže i rekonstrukce veškerých vodovodních a kanalizačních rozvodů
- Dodávku a montáže vodoměrů
- Odborné zapojení myček, praček, sporáků
- Venkovní přípojky vody a kanalizace včetně ČOV
- Přípojky plynu, včetně revizních zpráv
- Montáž rozvodů ústředního topení a otopných těles
- Podlahové vytápění
- Montáž kompletních kotelen do 50 kW
- Dodávku širokého výběru plynových kotlů a kotlů na tuhá paliva a pelety

Zároveň se staráme o provoz sítě veřejného vodovodního řádu ve třech obcích.

V budově nového moderního stravovacího zařízení, jehož výstavba byla podpořena z předstupního fondu EU SAPARD, v areálu podnikatelského centra v Třanovicích je v provozu od října 2004 jídelna s kapacitou cca 250 jídel. Tato moderní stravovací jednotka je provozována společností EM & KA pro global services s.r.o. a poskytuje stravovací služby zaměstnancům místních firem, občanům obce i okolních obcí, návštěvníkům a turistům.

Firma dále nabízí dovoz teplých obědů do firem i domácností ve speciálních termojídlonosičích a také provozuje společenskou místnost, která se nachází v prvním patře a ve které si příslušní zájemci mohou objednat konání jakékoliv společenské akce.

Kontakt:

EM & KA pro global services s.r.o.
Stravovací centrum Stonávka
739 53 Třanovice 1
Tel.: +420 558 640 764, +420 774 451 337
e-mail: stonavka@volny.cz
www.proglobal.cz

KLINIKA ZDRAVÍ DUŠE I TĚLA

Partner Mezinárodního společenského hnutí AllatRa

Poskytujeme :

- poradenství v oblasti celostní medicíny spojené s péčí o DUŠEVNÍ i FYZICKÉ zdraví
- odborné konzultace zdravotního stavu včetně psychosomatiky
- diagnostiku pomocí EAV na přístroji BICOM a programem Multisoft
- stanovení komplexní léčby vč. výživových doporučení
- nezávislé posouzení a vyhodnocení všech laboratorních výsledků (naším odborníkem v oblasti medicínských vyšetřovacích metod, laboratorních testů a biochemie)
- bylinnou poradnu včetně prodeje bylin a bylinných extraktů (po konzultaci s naším odborníkem na phytoterapii nebo dle doporučení lékaře, terapeuta)
- fyzioterapii, masáže (jen po tel. dohodě, provádí externí odborný fyzioterapeut)

Spolupracujeme:

Pozitivní internetová televize

Mezinárodní společenské hnutí AllatRa

Klinika vertebrologie Ukrajina

„Proč je tak důležité každý den myslet co nejvíce pozitivně a dělat dobré skutky? Protože každý den, kdy zvítězí pozitivní myšlenky nad negativními, zvítězí člověk nad sebou samým!“

Více na www.klinika-zdravi.com, www.allatra.eu

VETERINA KAPPLŮV DVŮR

Veterinární pracoviště v Kapplově dvoře zahájilo svoji činnost na jaře v roce 2011. Jedná se o pracoviště zabývající se převážně preventivní a léčebnou veterinární

činností. Většinu naší klientely představují psi a kočky. Kromě běžné praxe se specializujeme i na reprodukci zvířat.

Na ordinaci jsme k dispozici každý pracovní den v dopoledních i odpoledních hodinách. K naší práci máme k dispozici kvalitní přístrojové vybavení. Provádíme rentgenologická i ultrazvuková vyšetření. Věnujeme se i chirurgii malých zvířat a umělé reprodukci. Nyní disponujeme další pracovištěm ve Frýdku-Místku. Náš tým tvoří dvě veterinární lékařky

s bohatou klinickou praxí. Věnujeme se i činnosti pro Moravskoslezský spolek na ochranu zvířat, provádíme veterinární přejímky na mezinárodních výstavách.

MVDr. Chmielová Renata

Veterinární lékařka, promovala na zemědělské akademii ve Wroclavi. Po studiích pracovala na soukromé veterinární klinice v Havířově, kde získala mnoho zkušeností a zaměřila se hlavně na obory:

- interna
- gynekologie a porodnictví
- USG diagnostika
- chirurgie a stomatologie

MVDr. Kouřilová Jana

Veterinární lékařka, promovala na VFU Brno. Po studiích pracovala na soukromé veterinární klinice v Havířově převážně v oborech:

- kardiologie
- oftalmologie
- gynekologie, porodnictví a asistovaná reprodukce

Společnost Optimal-energy.cz, a.s., působí na trhu s energiemi od roku 2010. Vznikla sdružením nezávislých energetických poradců, kteří působili na trhu od roku 2007. Cílem společnosti je dosahovat úspor na energiích pro koncové zákazníky z řad domácností, firem i státní správy. V současné době se společnost zabývá projektem modro-zelená úsporám, tedy realizací úspor pomocí drobných opatření. Jedná se zejména o LED osvětlení, spořiče vody, radiátorové fólie proti tepelným únikům a optimalizace dodávek elektřiny a plynu.

Vypracování projektu je bezplatné a v konečném důsledku může zákazníkům ušetřit značné peníze.

Kancelář:

Bc. Zdeněk Minář, tel.: +420 737 513 318
zdenek.minar@optimal-energy.cz

Tomasz Krawiec, tel.: +420 774 451 351
tomasz.krawiec@optimal-energy.cz

Ing. Tomáš Matěj, tel.: +420 602 334 103
tomas.matej@optimal-energy.cz

P-PROJEKTA spol. s r.o.

Společnost P-PROJEKTA spol. s r.o. byla založena v roce 1991 a po svém vzniku byla zaměřena na projekční a inženýrské práce v oblasti potravinářského průmyslu a služeb zabývajících se zpracováním potravin. Sídlo firmy bylo v Havířově.

V období 1992–1996 došlo ke konsolidaci firmy a jejího pracovního kádrů. V současné době firma poskytuje komplexní služby projekčního a inženýrského charakteru, zejména v oblasti projektování objektů občanské vybavenosti, bydlení, drobných provozoven a služeb.

V roce 2004 byla založena pobočka firmy v Třanovicích, která se zaměřuje na realizaci předprojektové a projektové přípravy rozvojových programů v oblasti venkovských průmyslových zón a na spolupráci s obcemi při přípravě a realizaci investic na mikroregionální úrovni.

Od roku 2013 má společnost sídlo v Třanovicích.

Kontakt:

P-Projekta spol. s r.o.

739 53 Třanovice č.p. 1

tel., fax: 596 411 245

e-mail: p.projekta@seznam.cz

RWE Gas Storage

Podzemní zásobník plynu Třanovice

Počet zaměstnanců:

RWE Gas Storage, s.r.o. = 221

PZP Třanovice = 24

RWE Gas Storage je největším provozovatelem podzemních zásobníků zemního plynu v České republice.

Společnost provozuje celkem šest podzemních zásobníků plynu (PZP) v Dolních Dunajovicích, Tvrdomicích, Lobodicích, Štramberku, Třanovicích a v Hájích, a to na principu virtuálního zásobníku plynu o celkové kapacitě 2,7 mld. m³ provozního objemu.

Podzemní zásobníky zemního plynu jsou nezbytnou součástí plynárenské soustavy. Jejich význam spočívá především ve vyrovnávání sezónních výkyvů ve spotřebě, v pokrytí špiček spotřeby nebo v podpoře flexibility v mezinárodní přepravě plynu. Zároveň hrají důležitou roli jako rezervní zdroj plynu pro případ omezení či přerušování dodávek plynu ze zahraničí.

Podzemní zásobník plynu Třanovice

PZP Třanovice byl vybudován v místě vytěženého ložiska zemního plynu Žukov a uveden do provozu v roce 2000. V letech 2009–2011 prošel s finanční podporou Evropské unie rozsáhlou modernizací spojenou s rozšířením skladovací kapacity.

Centrální areál PZP se nachází v centru obce Třanovice. Zásobník má kapacitu 530 milionů m³ zemního plynu a disponuje maximálním denním těžebním výkonem 8,0 milionů m³ plynu. Pro zajímavost lze uvést, že celoroční spotřeba plynu v severomoravském regionu činí přibližně 1,7 miliardy m³.

Zimní těžbu a letní vtlačení zemního plynu zajišťuje 44 provozních sond, tedy vrtů, jimiž se do zásobníku plyn v létě vtlačí a ze zásobníku v zimě těží. Sondy jsou s centrálním areálem propojeny sítí plynovodních přípojek a dálkově ovládnuty. V centrálním areálu je veškerý těžebný zemní plyn pomocí filtrů zbaven mechanických nečistot a v sušící koloně zbaven vlhkosti. Takto upravený plyn se pak předává buď do vysokotlakého přepravního plynovodu nebo do regionální distribuční sítě.

Více informací naleznete na www.rwe-gasstorage.cz

Podzemní zásobníky plynu

Podzemním zásobníkem se rozumí veškerá podpovrchová a povrchová zařízení nutná pro uskladnění zemního plynu. Pro skladování zemního plynu se využívají přírodní nebo umělé prostory v podzemních geologických strukturách. Několik podpovrchových skladovacích horizontů nebo kaveren přitom může být propojeno technologicky do jednoho společného skladovacího objektu, který je označován jako lokalita podzemního zásobníku plynu.

Společnost SPETRA CZ s.r.o. byla založena v roce 1998. Největší význam má ve společnosti mezinárodní a vnitrostátní zasilatelství. V rámci této přední podnikatelské činnosti se zabývá provozováním vlastní zahraniční kamionové dopravy a spediční činností zajišťující kamionovou dopravu mezi střední a západní Evropou a balkánskými zeměmi, a to obousměrně. SPETRA CZ s.r.o. poskytuje zasilatelské služby cca 200 zákazníkům.

Společnost rovněž provozuje 3 luxusní autobusy pro dálkovou přepravu osob. Pro další rozšíření činnosti společnosti byl v roce 2005 zahájen provoz mycí linky pro kamionové soupravy, osobní vozidla, silo návěsy. Mycí linka splňuje náročné požadavky dopravců a společností vyrábějících potraviny. Mezi další významné činnosti společnosti pak patří provoz benzinové čerpací stanice a pronájem servisní haly. V září 2015 byla zkolaudována nově postavená skladovací hala o kapacitě 2 000 m². V průběhu roku 2016 bude zahájeno rozšíření skladovací haly o dalších 3 000 m². SPETRA CZ s.r.o. zaměstnává 130 pracovníků.

Vedení společnosti se již v roce 1998 rozhodlo pro vytvoření systému managementu kvality, splňujícího požadavky ISO normy. Certifikát firma získala v roce 1999 a v roce 2004 úspěšně obhájila dle normy ISO 9001:2000. V roce 2007 společnost získala ISO 14001:2004, OHSAS 18001:1999.

V roce 2008 získala Národní cenu kvality České republiky v podnikatelském sektoru, modul START, za zlepšení výkonosti organizace.

SPETRA CZ s.r.o.
Třanovice 278
739 53 Hnojník
tel.: +420 558 44 00 11
e-mail: info@spetra.cz a www.spetra.cz

- zájmových aktivit v oblasti kultury
- péče o regionální školství
- rozvoje sociálních a zdravotnických služeb
- péče o životní prostředí a ráz krajiny
- rozvoje podmínek pro vznik nových pracovních příležitostí v regionu
- rozvoje turismu

Společným úsilím společnosti STONAX, o.p.s., a veřejných i soukromých subjektů mikroregionu obcí povodí Stonávky se v minulých letech podařilo úspěšně realizovat řadu rozvojových projektů nejen na území mikroregionu, ale i na území a za spolupráce partnerských obcí v Polsku, Slovensku, Maďarsku i Srbsku.

Kontakt:

STONAX, o.p.s.
739 53 Třanovice 1
tel: 558 694 789, mob.: 723 704 988
e-mail: stonax.ops@tiscali.cz

Společnost STONAX, o.p.s., byla založena v roce 2000 za účelem prohloubení spolupráce mezi obcemi mikroregionu obcí povodí Stonávky jako jeho administrátor. Do tohoto mikroregionu spadají obce Dolní Tošanovice, Horní Tošanovice, Hnojník, Komorní Lhotka, Ropice, Řeka, Smilovice, Stráž, Třanovice a Vělopolí.

V rámci své obecně prospěšné činnosti společnost poskytuje svým zákazníkům služby v oblasti:

ŠENK U SPLAVU TŘANOVICE – BOWLING CLUB

Příjemný interiér Šenku u Splavu nabízí denní menu, příjemné posezení v netradičním prostředí včetně venkovního posezení s dětským hřištěm. Slouží pro různé oslavy, firemní večírky, svatby, plesy nebo i poslední rozloučení s blízkou osobou. V případě souběhu více akcí, je možné interiér elegantním způsobem rozdělit na různé velké boxy a vytvořit tak potřebné soukromí. Nabízí domácí i zahraniční kuchyň, regionální pivo Konička a další speciality. Jeho předností je také bowlingová dvou dráha. Otevřeno denně od 10:00 hod do 22:00 hod.

Více na <http://www.senkusplavu.cz>

Obecně prospěšná společnost Třanovice služby byla založena obcí Třanovice v roce 1999 s cílem poskytovat služby zejména zakladatelské obci, dále okolním obcím a také dle možností soukromým subjektům a občanům. Třanovice služby mají v současnosti 16 zaměstnanců, z toho devět stálých a sedm sezonních. Naše „ope-es-ka“, jak se již vžil v Třanovicích běžně používaný termín, vykonává níže uvedené činnosti:

- správa a provoz vodovodní sítě ve vlastnictví obce
- správa a provoz splaškové i dešťové kanalizační sítě, včetně obsluhy ČOV
- správa a údržba místních komunikací
- správa, údržba a péče o zeleň a veřejná prostranství v obci
- veškeré práce spojené s lesní hospodářskou činností na lesních pozemcích v majetku obce
- správa, provoz a údržba budov - majetku obce, včetně obsluhy a údržby dvou kotelen na biomasu
- provádění staveb, jejich změn a příp. odstraňování
- výroba, obchod a ubytovací služby
- realizace projektů EU v oblasti staveb, veřejného prostranství a zeleně
- správa a obsluha sběrného dvora v Třanovicích
- dále pro okolní obce nebo soukromé subjekty zajišťuje dle možnosti práce traktorem, štěpkovačem, křovinořezy, resp. jiným strojem nebo nářadím, které má společnost k dispozici

Z výše uvedeného výčtu činností je vidět, že naše společnost plní velmi náročné úkoly, které však, díky vhodně sestavenému kolektivu zaměstnanců, zvládá již šestnáctým rokem, možno říci s přehledem, ku prospěchu obce a místních občanů.

Společnost sídlí v areálu podnikatelského centra „Kaplův dvůr“, který má současně v nájmu a nyní pronajímá dílny a kanceláře zmíněného objektu 24 drobným podnikatelským subjektům. Tyto subjekty zajišťují služby většinou pro místní občany, kteří tímto nemusí dojíždět do okolních měst a vše potřebné si vyřídí v místě bydliště. Jedná se o služby spojené s ordinací praktického lékaře, včetně dětské lékařky, veterinární služby pro malá zvířata, kadeřnictví a holičství, květinářství, služby ve stravovacím centru „Stonávka“, pneuservis, architektonické a projekční studio, grafické služby, investiční služby stavebního zaměření, energetické služby, projekční služby pro venkov - místní akční skupina, škola obnovy venkova, která mimo jinou vzdělávací a metodickou činnost organizuje i kurzy Virtuální univerzity 3. věku apod. V objektu se nachází také místnosti zasedací, školicí a společenská, které je možné si pronajmout na posezení, školení nebo seminář, včetně zajištění audio techniky a občerstvení.

Kontakt:

Třanovice služby, o.p.s.
739 53 Třanovice 1
E-mail: ops@tranovice.org
www: ops.tranovice.org
Tel: +420 558 694 262 Mobil: +420 775 323 751

TŘANOVICKÁ INŽENÝRSKÁ SPOLEČNOST

Společnost, jejímž zakladatelem je Obec Třanovice, zajišťuje pro okolní obce a investory zejména tyto činnosti v oblasti inženýrské výstavby:

- zajištění kompletní předprojektové a projektové přípravy – tj. zpracování studií, projektů pro územní rozhodnutí a stavební povolení včetně veškerého veřejnoprávního projednání
- zajištění celého průběhu zadávacího řízení v souladu se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- vykonání technického dozoru investora při realizaci stavby – tj. vedení stavebního deníku, fakturace stavby, dodržování technologických postupů během

realizace, sledování dodržování termínů stavby a její řádné ukončení včetně nabytí kolaudačního rozhodnutí a předání konečné stavby jejímu uživateli.

Kontakt:

Ing. Boris Guziur – jednatel společnosti
tel.: 777 863 385

Ing. Milan Glajcar, tel.: 776 863 385

e-mail: tispol@tranovice.org

WHS-Handling spol. s r.o. vznikla v roce 1999 s cílem poskytovat služby v oblasti nasazení průmyslových robotů, vývoje a výroby jednoúčelových zařízení.

V roce 2007 byla zřízena pobočka v Brně se zaměřením na vývoj software řídicích systémů. Firma se zaměřuje především na manipulační aplikace u pracovních strojů a linek ve strojírenství a plastikářském průmyslu. Od počátku činnosti má řadu zkušeností a realizací i v dalších segmentech jako jsou montáže, měření a testování dílů, balení, lepení, svařování, obrábění.

V návaznosti na potřeby zákazníků vyvinula široký sortiment periférií pro robotizovaná pracoviště, zejména pro oblast manipulace a akumulace dílů ve výrobě.

Na základě provedené analýzy dokáže nabídnout a realizovat komplexní propojení strojů

a zařízení do výrobních linek, a to jak pro sériovou, tak pro kusovou výrobu.

Své zakázky realizuje pro zákazníky v tuzemsku i v zahraničí. Spolu s mateřskou společností R. Wick AG, se sídlem ve Švýcarsku, realizuje projekty mimo EU (Švýcarsko, USA, Čína, Japonsko).

Společnost má za sebou stovky úspěšných projektů v oblasti nasazení průmyslových robotů, vývoje jednoúčelových strojů a dodávek zařízení.

Díky dlouholetým zkušenostem s instalacemi v různých průmyslových odvětvích, v široké škále náročnosti od jednoduchých manipulačních úloh až po rozsáhlé a komplexní linky, je schopna nabídnout zajímavá řešení, která zákazníkům přináší výhody a náskok před konkurencí.

Firma je certifikována dle systému řízení jakosti dle normy ČSN EN ISO 9001:2009.

Sídlo společnosti:

Třanovice 329, 739 53

Tel.: +420 555 440 540

VITAKRAFT CHOVEX S.R.O.

Společnost Vitakraft CHOVEX s.r.o. nabízí svým klientům široký sortiment chovatelských produktů pro domácí mazlíčky, mezi něž patří krmivo, pochoutky, podestýlky, hračky a další produkty v oblasti péče o domácí zvířata. Firma působí na trhu od roku 1992. V roce 2007 vstoupila do firmy nadnárodní společnost a název se změnil na Vitakraft CHOVEX s.r.o. Naším strategickým cílem je pečovat o zákazníky a rozvíjet obchod na trzích České republiky, Slovenska a Polska.

Zboží dodáváme do obchodních sítí, jako jsou např.: Kaufland, Billa, Tesco, Ahold, Carrefour, Auchan a mnoho dalších. V dalších letech chceme zvýšit svůj tržní podíl v sektoru krmiv pro psy a kočky. Firma vlastní výrobní závody, mezi něž patří i provozovna v Třanovicích AGRO-CHOVEX s.r.o., která vyrábí krmiva pro hlodavce, ptáky, podestýlky pro zvířata a další. V areálu je zaměstnáno kolem 70 pracovníků.

Kontakt:

Vitakraft CHOVEX s.r.o.

Třanovice 287

739 53 Hnojník

GRAFICKÉ STUDIO • TISK

AZ PROPRESS, s.r.o., 739 53 TŘANOVICE 1

www.azpropress.cz

POUŽITÉ ZDROJE

1. BERGATT JACKSON, J. et al. (2004): Brownfields snadno a lehce. Ostrava: IURS – Institut pro udržitelný rozvoj sídel o.s.
2. BLAŽEK, B. (2004): Venkovy: anamnéza, diagnóza, terapie. Brno: Vydavatelství ERA.
3. CZECHINVEST (2015): Investiční pobídky přislíbené dle regionální investiční podpory. Aktuální stav ke dni 30. 9. 2015. Praha: Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest.
4. FOLTOVÁ, R. (2009): Agrární brownfields v okrese Frýdek-Místek. Magisterská práce. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.
5. MAS POBESKYDÍ (2014): 10. výročí MAS Pobeskydí. Třanovice: Místní akční skupina Pobeskydí – zájmové sdružení právnických osob.
6. NOVÁK, D. W. (2004): Venkovská průmyslová zóna Třanovice – studie prostorových souvislostí. Třanovice: Třanovice služby, o.p.s.
7. NOVÁK, D. W. (2012): Nechtěné dědictví. Třanovice: Třanovice služby, o.p.s.
8. NOVÁK, J. (2006): O krajině odhodlané. Černošice: BENY TV, s.r.o.
9. OBEC TŘANOVICE (2009): Revitalizace – 10 let poté ... Třanovice: Obec Třanovice.
10. OBEC TŘANOVICE (2010): Třanovice 1990–2010. Třanovice: Obec Třanovice.
11. PINDUR, D. et al. (2010): Třanovice v proměnách staletí. Třanovice: Obec Třanovice.
12. SDRUŽENÍ OBCÍ POVODÍ STONÁVKY (1999): Strategie rozvoje mikroregionu obcí povodí Stonávky. Třanovice: Třanovice služby, o.p.s.
13. ŠOV TŘANOVICE (2003): Šance pro obnovitelné zdroje v Pobeskydí. Třanovice: Škola obnovy venkova Třanovice.
14. ŠOV TŘANOVICE (2009): Škola obnovy venkova Třanovice – 10 let dobré praxe. Třanovice: Škola obnovy venkova Třanovice.
15. VLÁDA ČR (2008): Národní strategie regenerace brownfieldů. Praha: Ministerstvo průmyslu a obchodu.
16. VOJTOVIČOVÁ, J. (2015): Venkovská podnikatelská zóna v Třanovicích. Bakalářská práce. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.

... dále:

17. Archivní mapy ÚAZK.
18. Národní geoportál INSPIRE.
19. Portál národní inventarizace kontaminovaných míst.
20. Statistiky úřadu práce.

... především však:

21. Archiv obce Třanovice.
22. Vzpomínky a archivy zúčastněných a pozorovatelů.

SUMMARY

The story of self-regeneration describes the transformation of Kappel's farm into the rural business zone. This story took place in Třanovice, the small village located in the far east of Czechia. The farm was economic center of the village through the centuries. After World War II, the farm was nationalized and managed by the state. After the collapse of the socialist regime, the farm went through unsuccessful privatization. Under the continuous control of the state it was totally destroyed and despoiled. The farm became one of many agricultural brownfields: pointless and with no perspective.

The municipality was disappointed with the situation and growing unemployment; therefore it took over the control and regenerated the key buildings. The municipality found local investors ready to regenerate other objects of the former farm. Together they faced many obstacles, but they succeeded. The genesis of rural business zone in Třanovice is the unique example of successful cooperation between public and private sector, which resulted in the total revitalization of the former agricultural brownfield and creation of more than 400 new jobs. Moreover, the story of self-regeneration is the evidence that miracles can happen, when the idea, courage, will and inventiveness work together.

Příběh sebeobnovy: revitalizace brownfieldů v Třanovicích

Autor: David W. Novák

Spolupráce: Jan Tomiczek, Oto Onderek, Jana Liberdová

Vydavatel: Obec Třanovice, Třanovice 250, 739 53 Třanovice, +420 558 696 161,
urad@tranovice.cz

Grafické zpracování a tisk: AZ PROPRESS, s.r.o., Třanovice 1, 739 53 Třanovice
1. vydání, 2015

ISBN 978-80-260-9218-6

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Publikace byla vydána v rámci projektu
„Aktivity ŠOV Třanovice 2015“
s příspěvím Ministerstva pro místní rozvoj České republiky